

Št. 131

**APRIL
2017**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus,

Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipa d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

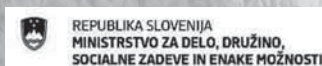
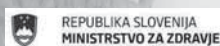

foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

TO NI PRVOAPRILSKA ŠALA

foto: osebni arhiv

V tokratnem uvodniku vam ne bom postregel s svojimi mislimi, temveč s trdimi dejstvi. Ker vas bralce_ke Kraljev ulice smatram za ozaveščene, verjamem, da ste poučeni o marsičem, vendar ne bo odveč, če naredimo revizijo našega časa, ki ni naklonjen blagostanju večine naših oziroma svetovnih državljanov.

Če ste mnenja, da nam vlada demokracija, se sofisticirana elita zagotovo ne bi strinjala z vami. Odgovorili bi vam, da živimo v plutokraciji. Plutokracija (starogrško Plutos = bogastvo, kratein = vladati) je oblika vladavine, v kateri bogastvo legitimira oblast. V plutokratski družbi je stopnja socialne neenakosti ogromna, politične stranke so v žepu korporativnega sektorja, mediji pa namerno zavajajo in manipulirajo (famousne »fake« news). Se sliši znano?

V brošuri ameriškega finančnega koncerna Citigroup *Plutonomija: kupovanje luksuza in razlaga globalnega neravnotežja*, ki je bila namenjena le super bogatim, se jasno napove delitev sveta na dva pola – plutonomijo in ostale (prekarce, ki jim služijo kot orodje za plačevanje njihovega luksuza, bančnih lukenj ...). Naša zgodba se začne v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko se je s procesom deindustrializacije, selitvijo proizvodnje ter finančno in ekonomsko politiko zagnal začarani krog, v katerem se vrtimo danes. Bogastvo se je začelo koncentrirati v finančnem sektorju, kar je posledično pripeljalo do koncentracije politične moči, ki omogoči sprejemanje zakonov, ki omogočajo dodatno koncentriranje bogastva v finančnem sektorju, in tako v nedogled. Vse to je omogočilo skokovit porast bogastva pri 1 % prebivalstva – ta ima več premoženja kot ostalih 99 % –, medtem ko ostali del trpi stagnacijo ali celo padec standarda. Lani je nevladna organizacija za boj proti revščini Oxfam, v svojem poročilu *Gospodarstvo za en procent*, opozorila na dejstvo, da ima 62 najbogatejših ljudi toliko premoženja kot najrevnejša polovica vseh ljudi na svetu, torej 3,6 milijarde duš. Še pred petimi leti je imelo po tedaj obstoječih podatkih 388 ljudi toliko premoženja kot najrevnejša polovica prebivalstva. Vendar neenakost dramatično narašča. Naj omenim, da eden od desetih ljudi na svetu preživi z manj kot dvema dolarjema dnevno, povprečni letni dohodek najrevnejših desetih odstotkov pa se je v zadnjih 25 letih zvišal za manj kot tri dolarje.

V letošnjem poročilu *Gospodarstvo za 99 %* pa se je Oxfamov strah o povečanju astronomskega prepada med revnimi in bogatimi docela uresničil. Po zadnjih ugotovitvah naj bi imelo vsega osem oseb toliko premoženja kot najrevnejša polovica prebivalcev zemlje. To je rezultat bolj verodostojnih podatkov, do katerih lani Oxfam ni imel dostopa.

Letošenje poročilo še navaja, da naj bi že čez 25 let svet dobil prvega trilijonarja. Ker si le stežka predstavljam, koliko denarja je to, naredimo majhen izračun. Če bi hoteli v 25 letih zapraviti trilijon, bi morali naslednjih 2738 let vsak dan zapraviti en milijonček. Sicer sem malce skeptičen, da bomo v 25 letih dobili prvega trilijonarja (trenutno je najbogatejši B. Gates s 85,9 milijona \$), pa vendar – v polomljeni ekonomiji je vse mogoče. Kako dolgo bo še trajalo parazitiranje na račun delavcev? Occupy Slovenia, occupy world.

Jean Nikolić

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 DARWIN SREČA FACEBOOK
- 6 ALARM, ALARM ...
- 7 ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 NEVID(E)NA LJUBLJANA
- 11 BiroKRATEK
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 15 INTERVJU - MARINA MÜLLER
- 16 pOdpiram - PETER SEMOLIČ
- 17 SLIŠANJE GLASOV
- 18 INTERVJU - JAKA BITENC
- 19 LIKOVNA STRAN
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 25 USODNA NOČ, KO SEM SPOZNAL BARVO SVOJE DUŠE
- 25 IZZA REŠETK
- 26 SMS-KOMENTARNICA
- 27 MILOŠEV FOTO - KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 OGLASNA DESKA
- 29 INTERVJU Z NAJBOLJŠIM SOSEDOM
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

ŠPELA, 4. DEL

foto: arhiv KU

Po novoletnem zmrzovanju z domačo živalco Luno sem odšla po svoj vsakdanji odmerek metadona. Medicinska sestra, ki me je sprejela, je opazila, da je z mano nekaj narobe. Nemudoma je poklicala zdravnico, ki mi je napisala nujno napotnico. S prijateljem Mihom, ki mi je v težkem obdobju stal ob strani, sem odšla v bolnico. Okrevanje je trajalo dobrega pol leta. Po vstopu v bolnico sem bila primorana dati Luno v varstvo prijateljici, ki kot jaz obožuje glodavce (podgane), kakršna je Luna. Bila sem podhranjena s kroničnim vnetjem trebušne slinavke in z začetkom ciroze jeter. Ko so me čisto upehano in brez moči sprejeli na polintenzivni oddelek (intenzivni »CIM« je bil zaseden), so mi povedali, da imam živo rumene oči in zelo zelen obraz. Med pisanjem predstavitve vam moram priznati, da mi ni niti slučajno lahko obujati teh spominov. Kljub zdravniški pomoči sem bila vse slabša. Ker sem se s težavo premikala in bila neprestano na infuziji, sem lahko pokadila le 3 cigarete dnevno. Odvzeto mi je bilo ogromno škodljivih substanc, vendar si nikotina zdravnik ni upal popolnoma odvzeti. Ko sem nekega popoldneva vstala iz postelje, da bi odšla na stranišče, sem padla v komo za 24 ur. Diagnoza, ki so jo postavili, medtem ko sem bila v komi, je bila zelo slaba. Ugotovili so namreč, da moje telo s težavo absorbira B- vitamin. Imela sem zelo nizko saturacijo (vsebnost kisika v krvi). Zdravniki so verjeli, da se okrevanje ne bo dobro končalo. O mogočem slabem izidu so obvestili tudi mojo socialno delavko Niko, ki me je že kar nekaj časa spremljala in mi pomagala po svojih najboljših močeh. Obvestili so tudi moje starše. Po enodnevni komi sem se nepričakovano prebudila. Bila sem zelo zmedena, najhujše pa je bilo to, da sem postala nepokretna. Nekaj ur nisem mogla premakniti nobene mišice. To živčno okvaro je povzročilo popolno pomanjkanje B- vitamina. Ker so se stvari že po nekaj urah začele izboljševati, so postali zdravniki in specialisti glede mojega okrevanja pozitivnega mnenja. Kljub temu mi nihče ni upal napovedati, do kolikšne mere se bo moje živčevje lahko popravilo. Vedela sem, da je veliko odvisno od mene. Imela sem 40 kilogramov in bila čisto brez moči.

03
KRALJI
ULICE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

CELO NEKAJ NOVEGA PRI STARI ROBI

NAŠA GRUPA TNT VAM DEMOLIRA IN ODNESE VSE. ☺

NUDIMO:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOŠOVNI ODVOZ,
- PRAZNENJE STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA ...
- ČIŠČENJE: STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, BLOKOVSKIH
- STOPNIŠČ, POMIVANJE OKEN, PO DOGOVORU ...

Tu nas najdete: 059 010 075

Več na www.robaraba.si

STARA NOVA
ROBA

POMLAD

MIRUJE MALA SNEŽINKA NA DLANI

VSAKA ČEBULA OVENE NA PODPLATU,
KI IMA VELIK EGO
IN SE SMEŠI Z ZAMRZNJENIM SMRKLJEM.

A
NE IŠČEM SOLZ ZA SVOJ NAPOJ.

B: (HUDIČ JE V DROBNOSTI POPKA.)

KO SE VSI BOJIJO OBIRATI ŠIPEK,
DA NE BI S HIBISKUSOM TVORILI KRVJ,
SE ZAVEŠ, DA JE »BREZVEZE KUPOVAT VRTNICE«.

ZA KONEC DAM EGO ŠE V BLENDER.

»ISTO SRANJE, DRUGO PAKOVANJE ...«

KARMISS

V SRCU ČUTIM ŽE POMLAD,
V VETRU, SLIŠIŠ, IMAM TE RAD.
NE POKAŽI CEL ZAKLAD
SKRIVNOSTNO. IMAM TE NAJBOLJ RAD.

ZIUTRAJ PTIČKI BODO PELI,
OTROCI RAJALI VESELI.
ZVONČKI ŽE SO ZACVETELI,
ZELENICA V OBLEKI BELI.

KO PRIŠLO BO POLETJE,
DRUGAČNO BO LE CVETJE.
VEDNO BOM TVOJE ZAVETJE,
SLIŠALA BOŠ SREČE PETJE.

TOMISLAV GRUDEN-POSTHUMNO
(IZ ANJINEGA ARHIVA)

*

Zahodno bojišče. Prva linija.

Gremo!

Zakaj jokaš?

Zaljubljen v geografijo?

Zdravo!

Lahko začneš novo življenje.

Srečno.

1125

VERJAMEM V ANGELE,
VERJAMEM V PEKEL,
VERJAMEM V DEMONE,
VERJAMEM V NEBESA,
TO JE NAŠ SVET,
NEKJE ŽIVIMO V MIRU, DRUGJE JE VOJNA.
KO NAŠI OTROCI ODHAJAJO V VOJNO,
JE TAKO, KOT BI ANGELE POŠILJALI V PEKEL.
NAŠE ANGELE, KI JIH JE NEKDO PREPRIČAL,
DA BODO V VOJNI SLUŽILI DOMOVINI,
DA BODO ZASLUŽILI IN POTEM V MIRU ŽIVELI,
KOT SI BODO ŽELELI.
NA TE NAŠE FANTE SMO LAHKO PONOSNI,
TO SO PATRIOTI, KI ZA MIR V DOMOVINI
NOSIJO SVOJE ŽIVLJENJE NAPRODAJ.

KAVICA

DARWIN SREČA FACEBOOK

RAZMIŠLJANJE KAR TJA V EN DAN O DRUŽBI, V KATERI ŽIVIMO

Zadnje čase razmišljam o Darwinu. Menim, da bi se ob pogledu na današnji svet obračal v grobu. In to tako hitro, da bi sproti lahko postal vir elektrike, energije, kaj jaz vem o tem ... Vem samo, da mu ne bi bila všeč današnja realnost. Lahko pa da bi mu bila. Pa poglejmo. Kakor si predstavljam jaz, kot laik glede evolucije, bomo v prihodnosti najbolj potrebovali palec. Se pravi, da nam bodo nekateri prsti izginili, saj je naša raba palca v »kulturi« multimedijev ključna. Saj veste, pametni telefoni, igrice in podobno ...

Kot že malo starejšo osebo me skrbijo predvsem mladi. Mladi in njihov odnos do interakcije z bližnjim sočlovekom. Da se razgališ, da si to, kar si. Z vsemi prednostmi in napakami oz. pomanjkljivostmi. Ne pa da se na pol ali popolnoma anonimno skrivaš za lažnimi imeni in podatki na spletu. Splet je dobra stvar, ampak hkrati tudi zelo nevarna.

Primer: Sem na koncertu, za katerega sem plačal veliko denarja, prepotoval veliko kilometrov, in veselim se, da sem tu. Namesto da bi užival v trenutku tu in zdaj, bom cel koncert posnel na svojo magično napravo, s katero bom zelo verjetno blokiral pogled na oder osebi, ki stoji za mano in je prav tako plačala denar za vstopnico kot jaz. Ampak mene to ne zanima, ker bom posnetek prenesel na svojo Facebook stran (na katero sem blazno ponosen in katero posodabljam večkrat dnevno) in si bom lahko kadar koli ogledal koncert. Ali pa moji prijatelji, ki jih imam okoli dvesto petdeset. Kar se seveda nikoli ne bo zgodilo. Komentirali bodo: »Super si se imel!«, »Kak hud koncert!«, ampak če bi jim po dveh minutah predvajanja za celo uro nastavljal posnetek kamina, v katerem gori ogenj, nihče ne bi opazil! Če si rabim sposoditi denar, pa nimam niti enega pravega prijatelja.

Lepota narave, kultura, to bosta stvari, ki bosta izginili. Prej ali slej bo izginila tudi slovenščina, saj bo cel svet govoril angleško. Ljudje si mislijo, da so vsemogočni. Da imajo časa na pretek. Da bi si vzeli kredit in odpotovali na sanjske počitnice ali si

izpolnili kako srčno željo iz otroštva, jim niti na pamet ne pride! Potem pa, ko zbolijo, pa vlagajo nore količine denarja samo zato, da bodo spet zdravi. To je noro! A ni?

Mogoče sem že stara. Mogoče ne razumem sveta. Ampak čutim ljudi. Čutim ljudi, ki so v stiski, in čutim z njimi. Dandanes stvari stojijo tako, da če vidiš prepir ali nesrečo na cesti, takoj pograbiš pametni telefon in začneš snemati, ker ko boš objavil posnetek, boš frajer na Facebooku. Postal boš heroj dneva.

Da bi pomagal, ti ne pade na kraj pameti, saj veš, kaj se lahko zgodi. Lahko te kdo še toži, če ga napačno primeš ali mu kaj napačnega rečeš! Tega pa si seveda ne želiš.

In ob velikem napredku na področju znanosti in tehnologije (ki napreduje prehitro, pa tudi če si o meni mislite, da sem dinosaver, me prav briga ...) pa naše sočutje in humanost šepata. Druženje je trenutno precenjeno, ker ni moderno, in boljše, da sploh ne začnem razmišljati o ekologiji, oh ... to je pa zgodba sama zase. Naše babice bi rekle, naj ne žagamo veje, na kateri sedimo. In to je dobra stara kmečka pamet. Ampak kmetje dandanes niso »in«, saj je kmet žaljivka. Mladi sploh ne znajo več delati z rokami. Znajo downloadati filme in glasbo, nekateri pa ne znajo zabiti niti žeblija ali odšraufati vijaka. Kritizirati, ošteti in uničiti kakršno koli delo nekoga drugega se da, saj si na medmrežju lahko čudovito anonimni. In lagati se da prav čudovito lahko. Ampak na dolgi rok, dragi moji, na dolgi rok pa se bojim, da se iz tega ne more izcimiti nič dobrega. Nekdo naj raje naredi kaj konkretnega, vsaj za občutek, kako se to počne.

Naj zaključim. Nisem prav optimistična, ampak moja vera v človeštvo je neomajna. Vse se da, če se hoče. Kjer je volja, tam je pot. Ojoj, zdaj pa že preveč nakladam. Najbolje, da kar neham. And may God be with you, kot bodo nekoč rekli Slovenci ...

Klementina

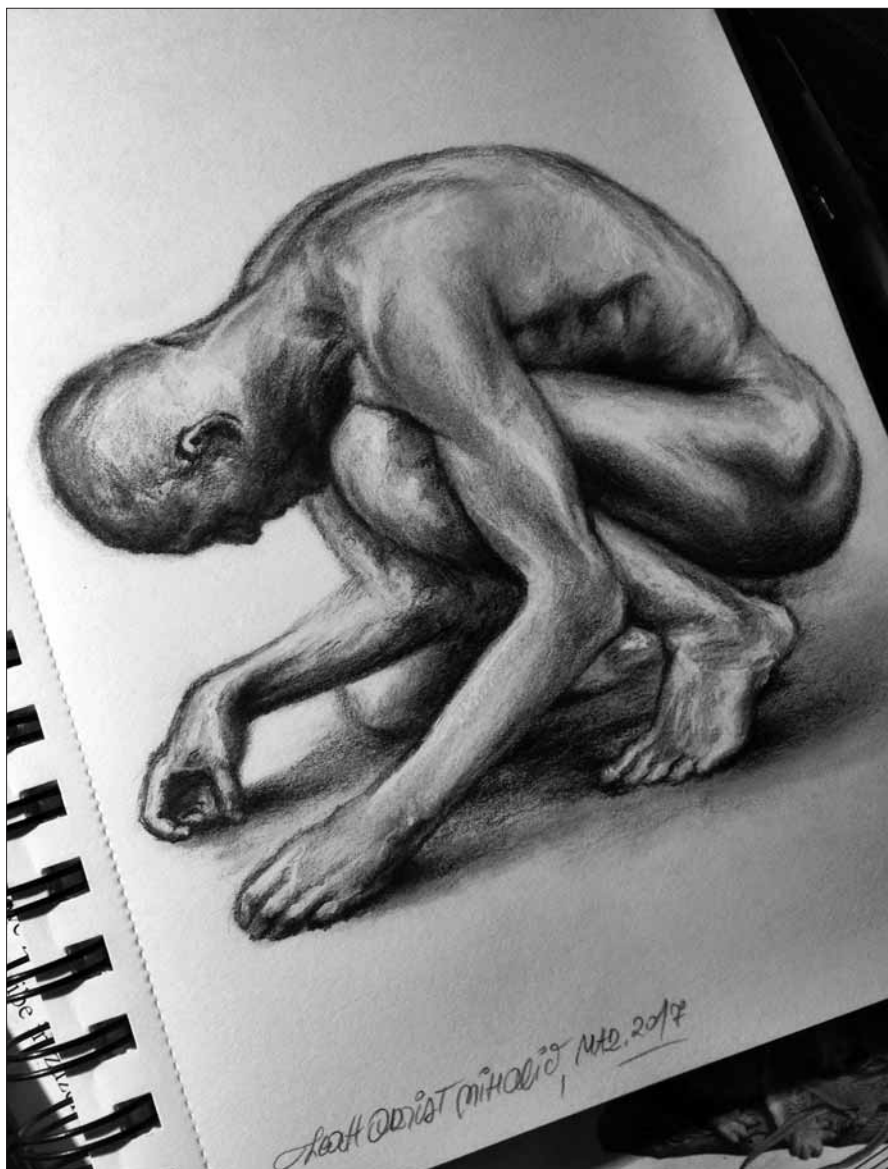
ALARM, ALARM ...

Preteklo noč se mi je nekaj sanjalo. Sanje so bile dolge in nenavadne, o njih sem pozneje veliko premišljeval in, če mi dovolite, vam jih na tem mestu opišem in na kratko komentiram.

Torej ... sanjal sem o »majhni« deželi, o deželi prestrašenih ljudi, ljudi, ki jih noč in dan skrbi, kako bodo preživeli v razmerah visoke brezposelnosti in splošne pokvarjenosti, ki se je vsepovsod razširila kot kužna bolezen.

Sanjal sem, da berem časopise, ki so se razpisali o veliki tovarni v lasti tujcev (iz »velike« dežele, ki je izgubila nekdanje kolonije, zdaj pa poskuša kolonizirati kar nas), kamor so nedavno začeli preko agencij za posredovanje delavcev z avtobusi iz raznih krajev naše dežele voziti delavce na delo v stalni nočni izmeni. Na delo, ki je samo začasno, za samo nekaj mesecev. Delo, ki ga morajo delavci opravljati z intenzivnostjo, ki je na skrajni meji človeških zmognosti. Kot da tekmujejo s stroji. Ali kot bi šlo za odvrčanje posledic naravne nesreče, za »izredne razmere« – obsežen požar ali poplavo. Zaposlitev, v kateri imaš v celotnem delovnem dnevu (oprostite – delovni noči) dva »mikroodmora« po natanko pet minut. Če zamudiš za tekoči trak le sekundo, se sproži alarm in krivi si ti (sanje mi niso prinesle odgovora, kaj lahko storiš, če se je tvoje črevo polenilo in za veliko potrebo potrebuješ nekaj več časa ali če zmanjka toaletnega papirja). Alarm, alarm ... Ali če si drzneš nameniti pogled ali celo nekaj besed simpatični sodelavki. Alarm, alarm ...

Potem ko sem ves preznojen skočil pokonci, sem se vprašal, kakšen delovni tempo še sodi v okvire civilizirane družbe, takšne, ki slehernemu človeku priznava njegovo dostojanstvo in osnovne pravice. Našel sem zadovoljiv, preprost odgovor: to je tempo, ki je »dolgoročno vzdržen«, kar pomeni, da bi v takšnem tempu vsak delavec brez resnejših posledic za telesno in duševno zdravje lahko delal leta dolgo (in normalno funkcioniral tudi v prostem času), ne pa zgolj nekaj mesecev, kolikor te potrebuje tista tovarna. Kajti od skromnega zaslužka za tri mesece dela na skrajni meji svojih človeških zmognivosti ne boš mogel živeti do konca življenja niti izpolniti pogojev za prejem pokojnine. Čez čas

Leah Artist Mihalič

bo nekdo spet organiziral avtobusne prevoze na nekajmesečno nočno delo (brez dopoldanskih in popoldanskih izmen, ki – resnici na ljubo – ne bi smele predstavljati večjega organizacijskega problema!), spet boš zamenjal dan z nočjo, lahko se boš začasno poslovil od družinskega in družabnega življenja nasploh, saj boš garal, ko bodo drugi spali, in ko boš ti spal, bodo drugi delali oziroma bili pokonci. Lahko boš za nek čas »suspendiral« uresničevanje večine »neodtujljivih« človeških pravic in potreb ... lahko boš »suspendiral« neko obdobje svojega življenja.

Delo, ki zanika osnovne človekove dimenzije in človeka skrči zgolj na »delovno silo« in »strošek dela« (kdaj že bi morali takšne žaljivke prepovedati, pa se še vedno splošno uporabljajo, začeniš z učeniki ekonomskih fakultet!), očitno pri belem dnevu tepta človekovo dostojanstvo in človekove pravice (v mojih sanjah je manjkalo

samo še sodelovanje kakšnega zavoda za zaposlovanje pri rekrutiranju delavcev za tisti pekel od tovarne – pa bi moje sanje postale mora vseh mor ...).

Številni mednarodni dokumenti o varovanju človekovih pravic in o delovnih standardih, ki jih je uradno sprejela in se jih obvezala izpolnjevati tudi naša država, se ne jemljejo resno. In vendar gre za (mednarodne) pogodbe, enako ali še bolj zavezujoče od drugih mednarodnih pogodb, takšnih, ki zadevajo razne vojaške povezave ali pa trgovinske interese korporacij. Nekatere pomembne konvencije za države podpisnice niso ostale samo nekakšna neobvezna politična smernica, temveč so postale sestavni del nacionalnega pravnega sistema in tako vsako državo tudi pravno obvezujejo. Praksa mednarodnih sodišč (zlasti evropskih) se razvija v smeri pričakovanja vse večje aktivnosti oblasti, ko gre za vprašanje učinkovitega varstva človekovih pravic

vseh, tudi delavcev, in to tudi pred izkoriščevalskimi »zasebniki«; nič več ne zadošča, da se država »pasivno« vzdrži lastnih protipravnih posegov v pravice in svoboščine državljanov – od nje se pričakuje mnogo več!

Še eno pomembno ugotovitev moram zapisati: »Bolj ko se bo pri zaposlenih iskalo in cenilo samo njihove 'robotske' lastnosti (na primer ročne spretnosti, natančnost, hitrost), manjša bo škoda, če te ljudi nekoč zamenjajo roboti. In lažje jih bo zamenjati.« Dejstvo je – čeprav ga razni futuristični fanatiki nikakor nočejo sprejeti –, da človek nikoli ne bo robot (lahko pa se prestrašen pretvarja, da to je) in da tudi robot nikoli ne bo človek (naj še tako dobro simulira določene človeške lastnosti). Ker identičnost delovanja predpostavlja do pičice identično zgradbo (človeka in robota), to pa se nikoli ne bo zgodilo. Zato je pomembno, da ljudje tudi v

svojem delovnem okolju izražamo svojo človeškost, celo v »motečih« oblikah, kot so sindikalno organiziranje, občasne stavke, pritožbe, zahteve po spoštljivem ravnanju, opozarjanje na dopustne meje, potrebe po bolniški, prostem času, odmorih, dopustih, družabnih stikih ..., po drugi strani pa bi delodajalci (in družba nasploh) morali bolj ceniti tipično človeške lastnosti zaposlenih (odgovornost, empatija, ustvarjalnost, humor, ...), ki jih od robotov ne bodo mogli dobiti. Obstajajo sicer dela, kjer zamenjava ljudi z roboti zaradi velike nevarnosti in škodljivosti dejansko pomeni napredek, na primer pri deaktiviranju eksplozivnih teles, pri različnih delih v jedrskih elektrarnah (radioaktivnost) in podobnem. Pretirana, patološka osredotočenost na čim večji dobiček pa pelje v smeri robotizacije in posledično do problema vse večje brezposelnosti, kar ni samo ekonomski, ampak mnogo širši in usodnejši problem.

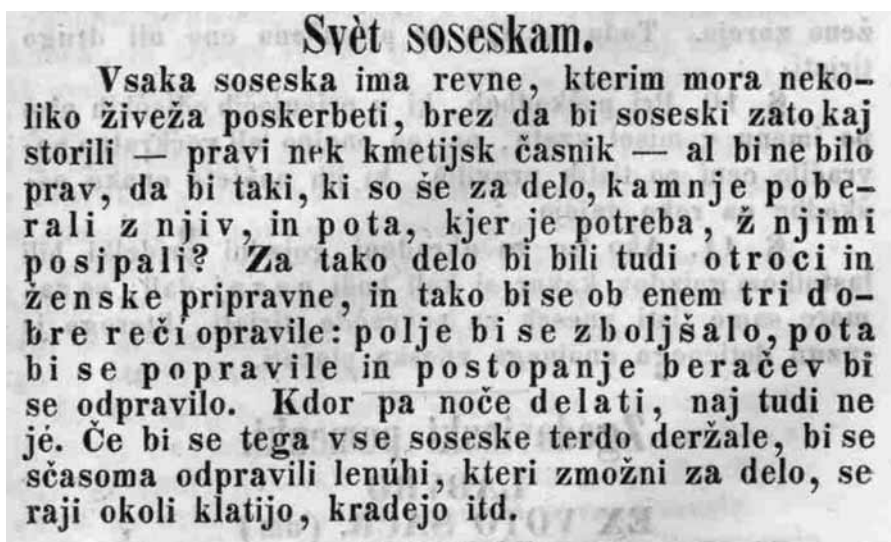
Že se sprašujem, kaj mi bodo prinesle naslednje sanje. V duhu si zamišljam prvega ministra, kako zadovoljno stiska roko tujemu lastniku nove verige hotelov na naši Obali. Novinarjem vžičeno razlaga, da bo zaposlitev dobilo nekaj sto Slovenk (tukaj premier poudari, da predvsem mladih žensk, ki predstavljajo najtežje zaposljivo skupino), tudi iz bolj oddaljenih krajev, od koder jih bodo na »nočno delo« v hotelske sobe dostavljali posebni avtobusi. Na novinarjevo vprašanje, ali se mu ne zdi sporno prodajanje naših državljanek tujim (ali domačim) gostom, zaigra na obrazu našega »ustavnega strokovnjaka« pokeraški nasmeh in odvrne: »Kha, vsako delo je častno!« Naš parlament pa že hiti s sprejemom novele zakona, ki bo legaliziral določene oblike opravljanja najstarejše obrti na svetu. Alarm, alarm ...

Jurij Kunaver

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA

Zgodovina pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme kot so se pojavljale pred »100 leti«. V novostari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega, kakšen je bil nekdanji odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi, ki nam jih je iz svojega nabora predala Nena Židov.

»DISKRIMINACIJA«

08
KRALJI
ULICE

Ni dolgo tega, kar sva se s prijateljem vrnila iz meke alternativne kulture – Berlina. Primarno sva se v to mesto alternativnih užikov odpravila iz službenih razlogov, toda že pred odhodom nama je bilo jasno, da se tja odpravljava tudi željna dobre zabave. In to ni nič slabega – work hard, play hard. Skratka, v Berlinu so naju čakali gledališki nastop, snemanje radijske oddaje in nabiranje materiala za dokumentarec o brezdomcih.

Mnogi so mi pravili, da je mesto vredno obiska. Poleg muzejev in zgodovinskih objektov naj bi bili po najinem okusu tudi razni klubi, parki in podobno. Tako sva se nek večer med vikendom odločila zapustiti solidno zabavo v lokalnem hostlu in se namenila oditi na pir na berlinsko različico »Metelkove«, ki leži v okrožju Friedrichshain.

Vtis, ki sva ga dobila prvi dan najinega prihoda, ko naju je pot zanesla mimo, ni bil slab. Grafiti na zapuščenih objektih, razni sodi in podobno so nama vlivali upanje na dobro glasbo in mrzlo pivo. Komaj sva se dobro odpravila na pot, že sva se znašla tam. Stopiva do prvega kluba in želiva vstopiti, ko naju ustavita redarja na vratih. »Ne moreta notri, današnji večer je samo za pare,« reče eden. Le skomigneva, se obrneva in odkorakava do naslednjega kluba. Na vratih naju zopet ustavi redar. »Kam?« vpraša. »Na pivo,« mu odgovoriva. In zgodba se ponovi. Razloži nama, da ne moreva vstopiti, zato ga vprašava, zakaj. »Vstopijo lahko le geji in dekleta,« nama odgovori. »Kako pa veste, da nisva geja?« vprašava. Poleg tega mu navrževa še (vsaj za naju) humoren očitek, da sva prišla v paru. Ponovi: »Ne moreta notri, ker nista geja.« Nasmehneva se in mu odčitava bukvice o diskriminaciji. Da, prav zares. Tudi heteroseksualci smo lahko diskriminirani. Komu pa piše na čelu, da ni gej? Sam poznam kar nekaj oseb, za katere si nikoli ne bi mislil, da so istospolno usmerjene. Bi tudi njih zavrnili? Prav zanima me, kako bi oni dokazali svojo usmerjenost. Spominjam se večera, ko se mi je nekaj podobnega zgodilo tudi v Monoklu na Metelkovi. Na vratih so me zavrnili z enakim razlogom – nisi gej –, čeprav sem se noter odpravil z dvema lezbijkama pod roko. Toda vrnimo se nazaj v prihodnost. Ne glede na to, da naju osebno ni motilo okolje v omenjenem klubu, naju redarja nista spustila notri. Tudi diskusija o diskriminaciji ni obrodila pozitivnih rezultatov, zato sva se odpravila dalje.

Prideva do tretjega kluba in hočeva vstopiti, kot smo tega navajeni v Ljubljani. Na vratih naju zopet ustavita dva redarja. »Kam?« z nič kaj prijaznim glasom osorno vpraša prvi. »Na pivo,« mantrava naprej. »Zakaj pa se nista ustavila pri mojem kolegu?« vpraša. Odgovorim mu, da nisem vedel, da je tudi on redar, saj je stal dva metra stran od njiju. Navržem še, da v naših krajih preprosto vstopiš, kamor želiš. Nadaljuje v osornem tonu: »Se nisi hotel z njim pogovarjati, ker je temnopolt, ne!?« Začuden sem nad tem, kar mi očita. Spet je v igri diskriminacija, le da naj bi tokrat po njegovem diskriminiral jaz. Nadaljuje: »Misliš, da si nekaj več ali kaj?« Nič več mi ni jasno. Gledam in se sprašujem, kaj za vraga se dogaja. Pogledam temnopoltega redarja, vendar ta molči. Nato pogledam prijatelja, ki mu ravno tako ni nič jasno, in poskušam

Laura Ličer

zgladiti nesporazum, vendar brez uspeha. Uvidiva, da naju je šef varnostnikov označil za rasista, zato obupava. Obrneva se in odkorakava dalje.

Pot naju pripelje do naslednjega kluba. Žejna se napotiva proti vhodu, kjer se glede na pridobljene izkušnje ustaviva pred vrati. »Prišla sva na pivo,« rečeva. »Fanta, danes imamo na sporedu karaoke. Če bosta pela, lahko vstopita,« nama razloži. Spogledava se, definitivno nama ni do karaok, zato se brez odvečnih besed zahvaliva in odpraviva naprej. Čeprav nisva obdelala vseh klubov, sva izgubila voljo za nadaljevanje. Ameriški sistem, ki so ga posvojili, ubija upanje, da znotraj zidov, v katere sva se namenila vstopiti, najdeva dobro družbo oziroma dobro zabavo. Vse je skomercializirano. In midva nisva za komercialne zadeve. Vrneva se v hostel. Tam se je zabava dodobra razplamtela. Kaj kmalu ugotoviva, da sploh ni bilo potrebe po »Metelkovi«, saj je bila najina izhodiščna točka več kot zadovoljiva. Čutiti ni bilo nobene Amerike, nobenih nebuloz. Ob pivu sva spoznala dve angleški turistki in noč precej pozno zaključila z nasmehom na obrazu.

Skratka, če želite spoznati Berlin z alternativne strani, se morate gibati predvsem po Kreuzbergu in Neuköllnu. Tam je nešteto odbitih lokalov, kulturnih dogodkov ... In v vsakega vas spustijo. Ostali deli Berlina so za alternativce v večji meri nezanimivi in skomercializirani. Amerika je pač tu. In potem je bilo ...

NAROD SI BO SODBO PISAL SAM. RAZEN ČE NE BO RAZVELJAVLJENA.

TATU ZGODBA

Ameriški Indijanci so globoko spiritualni ljudje, ki svojo zgodovino, misli, sanje in ideje iz roda v rod predstavljajo skozi simbole, kot je znak puščice. Dve puščici, ki sta obrnjeni vsaka v svojo smer, sta simbol vojne, tetoviral sem si ju iz spoštovanja do boja severnoameriških domorodcev. Napis Tašunjke Witko pa je ime enega najbolj znanih vojnih poglavarjev plemena Oglala Lakota (Sioux), ki v prevodu pomeni His horse is crazy oziroma Crazy horse (Nori konj), kot so to prevedli belci. Nesmrtnost je dosegel v boju z generalom Custerjem (Battle of the little Bighorn), ko je s svojimi bojovníki njegov 7. konjeniški polk uničil do zadnjega moža. Tašunjke Witko je najbolj znan po svojem junaštvu v bitkah proti belemu človeku, ki je hotel prevzeti njihovo sveto zemljo. Njegovo ljudstvo ga je spoštovalo tudi zaradi predanosti njihovim običajem in želje po ohranjanju staroselskega načina življenja.

JN

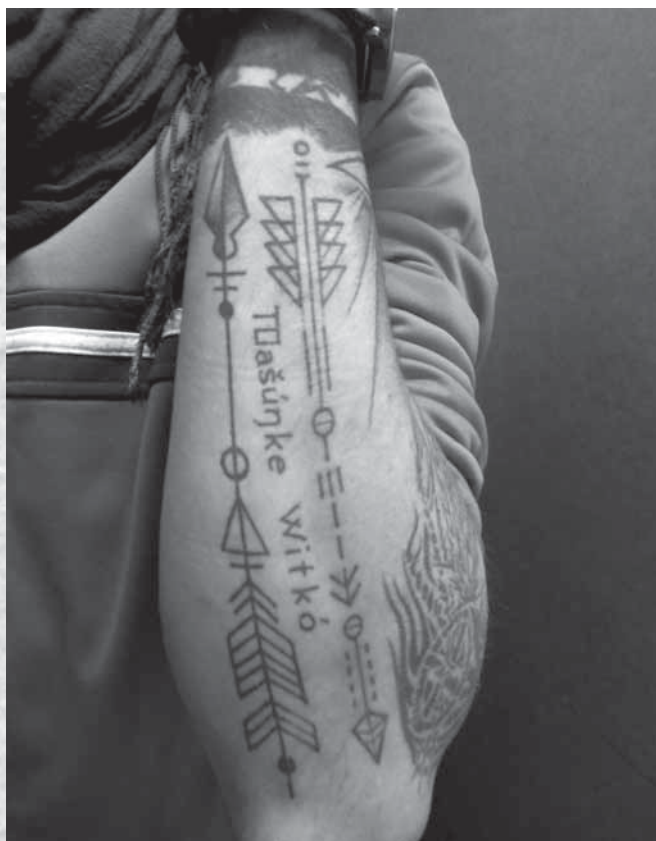

foto: osebni arhiv

09
KRALJI
ULICE

MALA ZMEŠNJAVA

**GOSTOTA, GOSTOTA,
LEPOTA, LEPOTA,
KATERA ZDAJ KROTA
POD NOGI SE MOTA?**

**ZMOTA, OH ZMOTA,
MOKROTA, MOKROTA,
NI GA OTROKA,
KI NI OBJEL BOGA.**

DUŠAN D. OŽBOLT

VOJNA IN SNEG

**LEP ZAČETEK JE NOSIL SNEŽINKE
IN NARAVA SE JE NAPUDRALA S SNEGOM.
ČRNA JE ODKRILA VSO ELEGANCO.
BILA JE KOT NALAŠČ ZA PRVI ZMENEK.
V MOJI GLAVI PA NOGOMET IN ANGEL V SNEGU.**

KARMISS

V INTERNATU SEM ŽIVEL 5 LET, NA INTERNETU SEM VSAK DAN 10 LET.

GREGOR B. HANN

Nevid(e)na Ljubljana:

REFLEKSIJA

Življenje na ulici spada med teme, o katerih sem do zdaj zgolj od daleč razmišljala, kreirala svoja mnenja na podlagi slišanih zgodb in bila vedno prepričana, da se sama nikdar, pod nobenim pogojem ne bi mogla znajti v podobni situaciji.

Razlog, da je bilo meni osebno brezdomstvo vedno precej tuje, je že to, da se nisem nikdar zares ustavila in pomislila, kaj pravzaprav pomeni biti brezdomec in kako se ti lahko zgodi, da pristaneš na cesti. Iz tega razloga nisem nikdar opazila kakšnih podobnosti, skupnih točk, ki bi si jih morda z njimi lahko delila, in njihov svet mi je tako vedno ostajal tuj.

Ljudje vsakič znova pozabljam, da smo vsi bili nekoč majhni, simpatični dojenčki, ki smo iz različnih razlogov različno zrasli. Ob pogledu na strgana in umazana oblačila ne pomislimo, da je morda to nekoč bil študent, od nekoga sin in brat, ter da je tudi brezdomec nekoč bil in še danes je človek, kot vsi mi, ostali, ki imamo streho nad glavo. Njihove identitete so skoraj povsem zabrisane, ostaja jim zgolj oznaka brezdomec, ki jo včasih zamenja še beseda alkoholik ali lenuh.

Pot, ki nas je to soboto vodila po centru Ljubljane, je bila ista kot vsakič poprej, ko sem po njej hodila sama, kljub temu pa je v meni pustila povsem drugačne občutke. O brezdomstvu lahko namreč marsikje beremo, poslušamo različna javna mnenja, povsem drugačno sliko pa si ustvarimo šele, ko o njem slišimo iz ust osebe, ki ga je izkusila. Takrat lahko vidimo, kako brezdomstvo ni pojav zase, temveč je prepleteno z raznimi legalnimi in ilegalnimi odvisnostmi, duševnimi stiskami ter kombinacijami le-teh in na splošno lepo prikazuje težave, ki jih sodobna družba ima, vendar si pred njimi zatiska oči. Slišane informacije, kot so na primer, da lahko liter vina kupiš za evro ter da je na trgu marihuana dražja od heroína, meni odpirajo vprašanje, čemu sploh služita besedi legalno in ilegalno. Na tej točki bi se povsem strinjala z našo vodičko, ki lahko po lastnih izkušnjah sodi, da sta alkohol in kokain veliko bolj destruktivna kot marihuana.

Marsikomu se zdi tudi povsem sprejemljivo, da ljudje z duševnimi stiskami v ustanovah dobivajo tablete, ki jim omogočajo »normalno« sobivanje med ljudmi. Taki ljudje v nas celo vzbujajo usmiljenje. Ko pa taista oseba zapusti ustanovo, prekine z uživanjem tablet, odvisnost pa ostane, se nad njo zgražamo in ji brez slabe vesti pripisujemo krivdo. Prav tako bi si upala trditi, da je po mnenju večine boljše delati za minimalno plačo, živeti v nehumanih razmerah in iz dneva v dan zgolj preživeti, ne da bi pravzaprav zares živeli, kot pa upreti se sistemu, s katerim se ne strinjamo in ga ne sprejemamo. Lepo je, če smo vsi skupaj ukročeni. Lepo je, da delamo in se ne pritožujemo, hkrati pa je tudi lepo, da so vsi ljudje, ki se ne skladajo z našim načinom razmišljanja in življenja, zaprti v ustanovah, kjer jih ne vidimo, kot pa da živijo na ulici in nas s svojo prisotnostjo motijo. Pravi, pošteni Slovenec namreč sam služi svoj kruh, dela do groba in je hvaležen, da sploh ima službo. Na kraj pameti mu ne pride, da bi se pritoževal. Zato je večini tudi nemogoče razumeti, kaj se plete v glavi brezdomcev, ki raje izberejo »lažjo« pot in živijo na račun delavnega naroda.

Številne, nekoč uporabne stavbe razpadajo in trenutno ne služijo nobenemu namenu, pa je vseeno bolje, da so neuporabne za vse, kot pa da v njih namestimo ljudi, ki streho nad glavo potrebujejo. Bolje je celo, da vzameš trdo drogo, kot da spiješ pivo ali dve s prijateljem, saj z vonjem po alkoholu ne boš dobil prenočišča. Spanje v avtu je prepovedano, na trdih tleh, pod milim nebom pa dovoljeno. Denarja za brezdomne ljudi ter na splošno za ljudi, ki pomoč potrebujejo, ni. Ko pa je bilo treba dokapitalizirati velike,

Vodička ture Jasmina

foto: Nina Znidaršič

pomembne banke, ni bilo vprašanje kje, temveč kako najhitreje dobiti denar.

Kljub vsem negativnim mislim in dejstvom, ki so mi tisti dan rojili po glavi, pa je še vedno ostajalo tudi nekaj pozitivnega. Če velikokrat potekajo tudi boji med brezdomci, za na primer prodajni prostor časopisa, med njimi obstaja tudi medsebojna pomoč. Težko je iz brezupa ne zapasti v katero koli odvisnost, a s prijateljem ob sebi je to mogoče. Težko je spati na ulici, a kljub vsemu ostaja zavedanje, da je marsikateremu starejšemu ali bolnemu veliko težje, in v teh primerih svoj prostor odstopijo njim.

Brezdomstvo je in še dolgo bo velik ter pomemben problem, ki bi ga naša družba morala raziskovati ter predvsem preventivno ukrepati. Če nas namreč tako moti, da ljudje prosijo za denar in spijo na ulici, bi morda lahko napravili spremembe, ki bi brezdomnim omogočile življenje, ki si ga zaslužijo prav tako, kot si ga zaslužimo mi.

Ana Lovšin (udeleženka ture)

MUZA

**PESNIK SE IGRA,
BESEDE SKLADA,
IŠČE RIME IN
SANJAVO
ZRE V
DALJAVO.
POSTANE
MOJA MUZA,
NAVDIH,
DA SEM TIH'.**

NEDELJKA

BiroKRATEK

Uvajamo novo rubriko BiroKRATEK, v kateri bomo opozarjali na birokratske nesmisle državnih in drugih institucij, s katerimi se soočajo ljudje z roba družbe. Pod plastmi pretirane birokracije in slepega sklicevanja na zakone se izgublja osnovni čut za sočloveka. SKUPAJ V BORBO PROTI VOGONIZACIJI NAŠE DRUŽBE!*

Primer 1:

V zadnjem obdobju smo zasledili več primerov, ko so centri za socialno delo brezdomnim upravičencem do socialne pomoči znižali socialno podporo za 10 %.

Večkrat so to naredili na CSD-ju Ljubljana Bežigrad, en primer pa smo zasledili tudi s strani CSD-ja Litija. Upravičenec je v vlogi za socialno pomoč navedel, da je brezdomec, brez premoženja in s stanovanjskim problemom. Na CSD-ju so mu znižali socialno podporo za 10 % s sklicevanjem na 31. člen Zakona o socialno varstvenih prejemkih. Na podlagi tega člena so ugotovili, da ima obravnavani upravičenec preživetje zagotovljeno na drug način, in sicer ne izkazuje stroškov bivanja, kjer ima zagotovljene 10 % osnovne oskrbe.

Kakšna je torej birokratska logika, ki se skriva v ozadju zniževanja socialne podpore brezdomnim ljudem? Človeku, ki je na ulici, torej ni treba plačevati najemnine ali drugih stroškov bivanja in mu iz tega ozira CSD lahko zniža socialno podporo?

Primer 2:

Varstveni dodatek je namenjen osebam, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere same nimajo vpliva. Do njega so načeloma upravičeni starejši oz. ljudje, ki so nezmožni za delo in njihovi prihodki ne presegajo 476,78 €. Leta 2012 se je z novo zakonodajo pričelo varčevanje. Prvi na vrsti so bili seveda tisti, po katerih je najlažje udariti – revni ljudje. Takratna vlada je uvedla pravilo, da upravičenci, ki imajo v lasti nepremičnino, te v času prejemanja varstvenega dodatka ne smejo odtujiti ali obremeniti. Varstveni dodatek se začne upoštevati pri dedovanju, tako da se vsota prejetega zmanjša pri dedovanju potomca. S tem so v enem letu zmanjšali skoraj 78 % vlog za varstveni dodatek. Ljudje so se bali vračanja, zato so raje živeli oz. životarili brez njega. Kar 5 let je trajalo, da je vladavina ugotovila, da ta ukrep ni najboljši, zato so letos spremenili zakonodajo. Po novem ukinejo zaznambe na nepremičnine, ki so vredne do 120.000 €. V tem primeru se ukine tudi vračanje. V vseh medijih poročajo o tej spremembi, ljudje se seveda razveselijo. Vendar država nadaljuje z varčevanjem pri najrevnejših. Iz Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih privlečejo na dan člen, ki pravi, da morajo polnoletni otroci preživljati svoje starše, če so oni preživljali njih. Ta člen v zakonu obstaja že dolgo in do trenutka, ko so spremenili zakonodajo pri varstvenem dodatku, ga na CSD-jih niso upoštevali.

Na Kraljih ulice se dnevno srečujemo z ljudmi, ki v praksi občutijo trde posledice slepega držanja zakonov. Podrobno bomo opisali primer. Človek, ki je sicer dober del svojega življenja delal, dočaka majhno pokojnino, dobi bivalno enoto, se reši najožje definiranega brezdomstva in z dopolnjeno določeno starostjo komaj čaka, da bo dobil varstveni dodatek. Ta sicer ne bi bil velik, ampak bi mu zaradi prenizke pokojnine pomagal lažje preživeti. Kljub temu da izpolnjuje vse pogoje, mu varstvenega dodatka ne dodelijo. Omenjeni ima namreč tri otroke, s katerimi zaradi določenih razlogov ni v stiku

že več kot 25 let. O njih ne ve nič, razen imen in priimkov, ki pa so se v tem obdobju lahko tudi spremenili. Po zakonu, ki ga država začne kar naenkrat strogo upoštevati, bi ga morali preživljati otroci. CSD Šiška je pozval predložiti najrazličnejših dokumentov o otrocih in zahteval notarsko overjen dokument (katerega cena je cca 40 €, kar predstavlja 20% budžeta, ki ga ima obravnavani mesečno za hrano). Obravnavani dokumentov, ker je brez stika z otroci, seveda ni mogel predložiti, CSD pa je izdal negativno odločbo.

Luna J. Šribar in Goran Jačimović

*Vogoni so posebna vrsta galaktičnih prebivalcev iz Štoparskega vodnika po galaksiji. So ena najbolj neprijetnih vrst v galaksiji, znani po pretirani birokraciji in doslednem držanju črke zakona ter po izredno slabi poeziji, s katero kruto mučijo svoje ujetnike.

011
KRALJI
ULICE

ZAPRI OČI

HEJ, TI!

JA – TI! POGLEJ V DUŠO, ZAPRI OČI.
TVOJ NASMEH NAPOLNI SOBO,
SKRITE MISLI SE V GLAVI RODIJO.

HEJ, TI!

JA – TI! POGLEJ V DUŠO, ZAPRI OČI.

ZNAŠ PREBRATI MISLI?
VIDIŠ TISTO, KAR SKRITO JE OČEM?
PESEM GOVORI O VESELJU,
O ZLATEM ČASU,
KI BIL JE PREJ ...

HEJ, TI!

JA – TI! POGLEJ V DUŠO, ZAPRI OČI.
DO KDAJ BO SONCE SVETILO – TO VE LE ON.
POLETJE, CVETJE, SNEG, ZIMA IN KAVA.

MAR VEŠ, KAJ ME ČAKA,
KO POZABIM V TEMI LETETI?
MAR VEŠ?

HEJ, TI!

JA – TI!

POGLEJ V DUŠO,
ZAPRI OČI.

BARBARA KALIŠNIK

NEK AJ

CESTNIH

KRADEM

Reveži,
ki se
bahajo,
kaj vse
imajo,
so hoteli,
da bom
delala
za njih
in bom
cisto tih.
Vesela,
da ne bom
brez dela.
Zadovoljna,
ko ne
bom imela,
srečna,
da bom tu,
živela.

Nedeljka

PREMICA DAME

Hodim po dolžini živozelene premice.
Pot se nikoli ne konča, saj tukaj sva oba.
Oba objeta kot boa in čisto črna vrana.
Najraje hodim po poti neskončne galaksije.

Snop premic mi nudi izbiro poti, ki je nikjer ni.
V košaro nabiram točke, kot gobe,
ki so zrasle po obilnih prozornih kapljicah dame,
ki je v moji bližini podobna samo meni.

B. T.

DEPRESIJA

Depresija je še najmanj poezija,
lahko je navsezadnje tudi to,
a poezija to je težkih rim,
povsem neznosnih dušnih bolečin.

Kaj malo lirike je v izjemajočih bojih,
primoran bojevati sem jih sam s seboj,
dan za dnem en sam neskončen boj,
toda ni sladkosti, le bližina skorajšnje norosti.

To lirika seveda ni, lahko je ep mogočen,
epopeja nemoči, komaj se obvladovanja,
ko v tebi vse kriči, da treba je zdržati,
ubežati si ni moč, pekla ne da se kar odgnati.

Poetika je to pošastnega lahko nemira,
tesnobe žareče, ki v prsih žge in peče,
večne zaskrbljenosti, popolnega brezupa,
je zdaj bolj jasno, čemu jih foliko obupa?

Stanja duše v depresiji so lahko grozotna,
izmučena od notranjih viharjev duše hrepeni,
po ne biti, nič čutiti, naj vse se končno le umiri,
spogledovanje s smrtjo sprejemljivo se ji zdi.

Smrt lahko je znosna pač rešitev,
ni šlo več, konec je človekovih molitev,
zgodí lahko v trenutku se, kot zareže britev,
naj ne obsoja se, šlo je le za odrešitev.

Barjanski

MESO

Ah, ti moje meso.
Meso ima moč
kot ljubezen.
Če ne verjameš,
boš ostal lačen
in boš videl,
kakšna močna ljubezen
je meso.
In vsi mi smo
mesoooo.
Nobeno kosilo se ne je
brez mesa.
Oh, ti moje lepo
meso.

Iva Tisa

NOBENA SOVRAGA ME NE PREMAGA

Pozimi težko spim, ker zmrzujem,
vendar se ne predam, premagujem.

Kdaj bodo lepša pota zame?
Kolikor lahko se vzdržujem,
v dobrem se zaznamujem?

Nobena sovraga me ne premaga,
pozimi beračim, denar potrebujem,
pomagam, z drugimi srečo kujem.

Danijel Trontelj

KLETVICA

Beseda
bolj drži
in se
lepše
sliši.
Uporablja
se
v vsaki
hiši.

Nedeljka

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PRVI SONČNI ŽARKI

V Sodniškem parku se pogovarjam s Tonetom, ko pride mimo
par s kužkom, ki močno sopiha. Tone reče: »Kaj je kuža, ti je
vroče?« Gospod se nasmehne, Tone pa polglasno zamrmra:
»Seveda ti je vroče, ti imaš radiator doma, jaz pa zunaj spim.«

JN (za Toneta)

UGLAJEN GOSPOD

Med prodajo časopisa se pri Tonetu ustavi zelo uglajen gospod.
Vpraša ga kaj prodaja, ta pa mu odgovori, da prodaja Kralje
ulice! »Pokaži mi,« reče gospod. Tone mu izroči časopis, gospod
ga prelista, vendar ga ta ne premami. Vseeno mu izroči 80
evrov preden odide in reče: »Da te nikoli več ne vidim s Kralji v
rokah.«

JN (za Toneta)

HVALA

V torek sem prodajal pred City parkom, ko je mimo prineslo
mlajšega moškega. Ta je ravno nesel srajce v kemično
čistilnico. Za izvod mi je v roke stisnil bankovec za 20 €.
Zvedel sem, da prihaja iz Doba pri Domžalah, tole priliko
pa izkoriščam za to, da se mu najtopleje zahvalim za
velikodušno gesto. Očitno se drži krščanske modrosti, ki
pravi »da levica ne ve, kaj dela desnica«. Ta v tem primeru
izroča denar.

Izbrisanije Apartridović #684

AVTOMAT

Na žel. postaji mi je avtomat za kavo že dvakrat požrl drobiž,
potem pa sem ga čisto nepričakovano in v neodvisnem
dogodku dobil nazaj. Ravno sem izstopil iz Mercatorja na
Miklošičevi, kjer pogosto prodajam, ko je pred mano parkirala
ženska s celjsko registracijo. Zazdela se mi je znana in ugotovil
sem, da za naš časopis fotografira naslovke. Prišla je naravnost
do mene, rekoč: »A imaš en evro?« Pohecal sem se, češ kam
smo prišli, če še zaposleni žicajo. Pa je pojasnila: »Za zamenjat
rabim.« Dala mi je dva evra, jaz pa sem ji enega vrnil. »Pa že
rajš dam tebi, kot da pustim avtomatu,« je pojasnila. Tokrat
torej hvala darovalki in neznanemu parkirnemu avtomatu,
čeprav sem bil na drugega pred časom prav besen.

D. Š.

»UKRADEN« AVTO

Med prodajo Kraljev zaslišim: »Varnostnik, avto so mi ukradli,
menda imate kakšen posnetek na kameri?« Sledi odgovor:
»Nič, kar dajte poklicati policijo.«
»Kje ste pa vstopili?« vprašam gospoda. Dodam še, da je najbrž
vstopil na drugi strani in naj naredi obrat za 180 stopinj ter
pogleda, če je nemara avto pustil tam. Policija čez pol ure
najde avto točno tam, kjer sem rekel, da bo. Gospod se vrne
k meni, kupi Kralja in prizna, da sem imel prav in da bi me
moral poslušati. »Niste prvi, imam izkušnje,« odvrnem. Preden
odide, se še enkrat zahvali, jaz pa sem si na ta način pridobil
novo redno stranko.

Milan

VSAK DAN

»Gospod, vi ste pa vsak dan tu,« reče stranka. »Res je, ampak
vi ste tudi. Srečno, se vidiva jutri,« mu odvrnem.

Milan

Dogodki:

PUSTOVANJE KRALJEV ULICE, 25. 2. 2017

Letošnje leto smo organizirali pustno rajanje, ki je potekalo v prostorih Študentskega doma Vincencij. Obiskalo nas je kar nekaj otrok in družin oziroma, bolje rečeno, obiskala nas je pisana in vesela družina: prišli so zmaj, Pika Nogavička, Spiderman, Superman, gasilec, ovčka, policistka, netopir, majhne pošasti in minjoni. Sam program je popestrila prijetna, poskočna glasba, ki je vse silila v plesanje, poskakovanje in lovljenje po prostoru. Prav tako nas je odlična gledališka skupina popeljala v nek čisto drug svet, v svet Kar hočete, kjer smo se nasmejali mami in hčerki, ki sta odšli v živalski vrt obiskat leva, opico in geparda.

Zahvalili bi se vsem za zelo prijetno druženje, Matjažu za dobro glasbo in Desetki za pripravo prostora. Se vidimo ter zopet zaplešemo naslednje leto!

T.

foto: T.

014
KRALJEV
ULICE

ZA LEPŠO PRIHODNOST PADLA BUDUČNOST

Hala Tivoli še naprej ostaja trdnjava za Union Olimpijo, ki je v 23. krogu regionalne Lige ABA premagala še eno renomirano ime; tokratna »žrtev« Ljubljancanov je bila črnogorska Budućnost. Končni rezultat 81 : 79 je bil v prid Zmajev, ki so vodili skozi celotno srečanje, vendar so do zadnjih sekund vseeno trepetali za zmago. Nerešljivi uganki za črnogorsko obrambo sta predstavljala Brandon Jefferson pri metu za tri točke in Nikola Janković pod obročem. Oba sta dosegla po 24 točk. Poleg njiju so se med strelce vpisali tudi kapetan Gregor Hrovat (12), Devin Oliver (8), Jure Pelko (6), Stevan Milošević (4) in Jan Barbarič (3). Kljub zelo majhni rotaciji so Ljubljancani skozi celotno srečanje igrali dobro obrambo in narekovali visok ritem, ki mu Budućnost enostavno ni mogla

slediti. Olimpija je z ekipno in požrtvovalno igro poskrbela, da je zmaga ostala doma, Budućnost pa si je s porazom zakomplicirala boj s Partizanom in Cedeviso za 2. mesto na lestevici. Tekma je bila posebna tudi zaradi tega, ker jo je trener Ljubljancanov, ki prestaja kazen s prejšnje tekme, moral spremljati s tribune. Domačemu moštvu je tako poveljeval njegov 1. pomočnik Luka Bassin.

S to zmago si je Olimpija tudi teoretično zagotovila obstoj v ligi, za katerega pa se še vedno bori novomeška Krka.

Kralji se klubu zahvaljujemo za velikodušnost in jim ob tej priložnosti čestitamo za zmago!

S. P.

DRSANJE, HALA TIVOLI

DRSALNA FEBRUARSKA SOBOTA

Še nogavice in kapo na glavo ter skok do Hale Tivoli. Z družinico, kjer se mala petletna deklica že nekaj časa veseli, da se bo naučila drsati, si obuvamo drsalke in komaj čakamo na ledeno ploskev. Pridruži se nam še skupina mladih, ki po dolgem času ponovno stopijo na led. Tako se nekaj časa drsamo v levo stran in vmes nekajkrat zamenjamo smer. Na sredini pa prijazna inštruktorica drsanja deklici pokaže, kako loviti ravnotežje s tem, da se postavi v pozo medvedka. Tudi staršema pokaže, kako je najbolje, da se otroka spodbuja in uči osnov drsanja. Po uri in pol vztrajnosti in nemalo padcev se novopečena drsalka odloči, da bo še šla na led. Ostali že odpenjamo drsalke, da jih vrnemo v izposojevalnico, kjer so nam drsalne pripomočke izposodili.

KORISTNO PREŽIVET VEČER

Na februarski četrtrek zvečer sva se z našo mladenko odločili, da preživiva skupni čas nekoliko drugače, bolj aktivno. Podava se proti drsališču v Hali Tivoli. Bili sva nekoliko na trnih, saj že kar nekaj let nisva drsali, hkrati pa sva se veselili, da bova znanje obnovili. Sposodili sva si drsalke, ki so bile sveže nabrušene, zato so bili prvi poskusi toliko lažji. Stopili sva na led in se počasi, a vztrajno privajali na nekoč dobro poznan občutek. Držali sva se za roke, in tako nama je uspelo, da nisva niti enkrat pristali na zadnjici. Kakšen uspeh! ☺ Vsak krog nama je šlo bolje, vsak krog sva bili bolj sigurni, hitrejši. Vmes sva se veliko pogovarjali, smejali. Bilo je res zelo zabavno, hkrati pa nama je bilo všeč, da sva se tudi dodobra razgibali. Po dobri uri sva utrujeni, ampak nasmejani obsedeli. Bila je super izkušnja in odločili sva se, da jo čim prej ponoviva.

Prispevka pripravila Nika Verdnik

INTERVJU: MARINA MÜLLER, ULIČNI ČASOPIS STRASSENFEGER BERLIN

KU: Se nam lahko predstaviš in nam poveš kaj o svojem delu?

MM: Ime mi je Marina. Delam v neprofitni organizaciji Mob e.V., kjer delamo z brezdomci. Poleg zavetišča jim nudimo zajtrk in kosilo ter pranje perila in opravljanje higienskih potreb, v naših prostorih pa obratuje tudi trgovina z rabljeno robo. Vsake tri tedne izdamo ulični časopis Strassenfeger, katerega, kot veste, prodajajo večinoma socialno ogroženi in brezdomci.

Kdo piše članke za vaš časopis? Je med njimi kakšen profesionalni novinar?

Profil piscev je zelo različen. Od brezdomcev, socialno ogroženih, prostovoljcev ..., skratka piše lahko, kdor želi. Profesionalnih novinarjev med nami ni, niti jim ne bi mogli plačati, tudi če bi si tega želeli.

Kako oseba v Berlinu postane ulični prodajalec?

Če se oseba odloči za prodajo, najprej potrebuje izkaznico prodajalca, torej se mora nujno oglasiti pri nas. Tem sestankom vsako sredo namenimo štiri ure, najprej se spoznamo, se malce pogovorimo o pravicah in dolžnostih prodajalca, zahtevamo tudi minimalno znanje nemščine. Zaželeno je vsaj toliko, da znanje vsebuje besede, kot so: dober dan, nasvidenje, hvala, želite kupiti naš časopis ... Skratka zahtevamo znanje osnovnih fraz. Poleg izkaznice dobijo številko prodajalca in brezrokavnik z našim logotipom, da ni nejasnosti glede tega, ali so registrirani prodajalci ali ne.

Kakšen je profil prodajalcev? Časopis prodajajo le brezdomci?

Profil prodajalcev se je v zadnjih treh letih precej spremenil. Pred dobrimi dvajsetimi leti, ko smo sprožili projekt, so časopis prodajali le brezdomci. Danes pa se je situacija precej spremenila. Med prodajalci najdemo veliko oseb, ki se pri nas oglasijo iz različnih razlogov. Vse več je starejših občanov, migrantov, tujcev (denimo veliko je Vzhodnoevropejcev in Afričanov), skratka predvsem oseb, ki so prišle sem delat, ker so mislile, da se pri nas cedita med in mleko. Situacija v Berlinu ni tako rožnata, kot se morda zdi navzven. Novost so tudi brezdomne družine, kar pomeni, da so v tej sredini prisotni tudi otroci in je vzdrževanje, če temu lahko rečem, statusa quo v naših prostorih precej zahtevna naloga.

Prej ste omenili zavetišče za brezdomce, kakšne so kapacitete le-tega?

V stavbi poleg nas sta zavetišča za moške in ženske z 31 ležišči ter soba za družino z otroki, ki je lepše opremljena, da se ti počutijo kot doma. Zavetišče je odprto od 18.00 do 08.00, čez dan je zaprto. V zimskem času lahko brezdomne osebe preživijo pri nas največ pet noči, kajti to ni konvencionalno, temveč urgentno zavetišče. Po preteku štirinajstih dni se lahko zopet vrnejo za pet dni. Poleg prenočišča jim nudimo tudi sveža oblačila, zobne ščetke, možnost tuširanja ..., skratka poskušamo narediti, kolikor je v naših močeh, da bi se naši uporabniki pri nas dobro počutili.

foto: Jean N.

Kako financirate svoje programe in kolikšen delež bremena nosi nemška vlada?

Vlada oziroma mesto financira polovico naših projektov, za drugo polovico pa moramo zbirati sredstva sami, in sicer preko različnih dobrotelčnih projektov, kar zahteva veliko truda in napora, saj je to vse prej kot lahka naloga. Vsako leto znova z novimi vlogami oziroma prošnjami za financiranje vršimo »pritisk« na vlado, saj si želimo, da bi ta krila vse naše potrebe, od najemnine prostorov naprej.

Kaj je bil razlog, da ste sami začeli delati na Strassenfegerju?

Po uspešno opravljeni diplomji in pred študijem magisterija sem imela nekaj časa, ki sem ga resnično želela nameniti volonterstvu. Ker prihajam iz manjšega mesta na jugu Nemčije, ki leži ob Bodenskem jezeru (Bodensee), z brezdomstvom nisem imela toliko stikov kakor v Berlinu. Tu sem velikokrat razmišljala, kakšne so njihove zgodbe, kaj se jim je zgodilo, jim lahko pomagam na kakšen drug način kot le z evrom sem in tja. Tako me je pot zanesla na Strassenfeger in lansko pomlad sem za tri mesece pričela delati kot prostovoljka v zavetišču, jedilnici, pri odnosih z javnostjo in v uredništvu časopisa. Danes sem že stalna članica tima in tu se zaenkrat počutim odlično. Magisterij sem tako začasno postavila na stranski tir.

Torej ste le volonterka in za svoje delo niste plačani?

Dobim sicer nekaj malega za kritje stroškov, vendar delam največ dvanajst do petnajst ur na teden, zato delu, ki ga opravljam, zlahka rečem prostovoljstvo.

Imate za konec kakšno sporočilo širnemu svetu?

Imam. Ljudje, ko kupujete ulični časopis, je tega vedno bolj vzeti kakor prodajalcu le stisniti v roke nekaj drobiža in ulični časopis spregledati. Poskušajte uvideti, da je prodaja uličnega časopisa delo kakor vsako drugo. Ljudem daje občutek zadovoljstva in pomembnosti, saj počnejo nekaj pozitivnega zase in za svojo okolico. Zavedajte se tudi, da z nakupom časopisa ne podpirate le prodajalca samega, temveč tudi organizacijo, ki stoji za njim.

Intervju pripravil Jean N.

Opodpiram - PETER SEMOLIČ

016
KRALJI
ULICE

Kako dojemate brezdomstvo in kdaj ste se s pojmom (prvič) поблиže srečali?

Brezdomstvo dojemam na tri načine: kot nek splošen občutek sodobnega človeka, vrženega v svet, ki mu ne vlada več takšen ali drugačen bog; kot moje čisto osebno stanje, saj sem od svojega dvajsetega leta dalje podnajemnik in svobodni umetnik, torej živim življenje na eksistenčnem minimumu in sredi neprestanih selitev; kot družbeni pojav, ki se kaže v obliki dejanskih brezdomcev – od beguncev do beračev. S slednjimi sem se srečal v prvi polovici osemdesetih let minulega stoletja, kot srednješolec, ki je raje kot v šolskih klopeh posedal ob steklenici vina po klopih v parkih. Tam in takrat smo se del mladih in del brezdomcev relativno pogosto družili.

Kakšen se vam zdi odnos do brezdomcev v današnji družbi?

O tem pravzaprav težko sodim, saj živim precej odmaknjeno življenje. Zagotovo se odnos do brezdomcev razlikuje od družbene skupine do družbene skupine. Predstavljam si, da določen del morda predvsem mlajše populacije goji relativno odprt in s predsodki neobremenjen odnos do brezdomcev, medtem ko marsikdo zre na njih zviška. Potem pa je tu še odnos družbe kot celote do problematike brezdomstva, torej na kakšne načine se družba sooča s tem pojavom. Vsekakor pa ima v svetu poudarjeno osebne lastnine brezdomec negativen predznak – brezdomec je tisti, ki *nima*, je torej pregovorni drugi in zato predstavlja deviacijo in nevarnost.

Kakšna se vam zdi trenutna situacija v primerjavi s preteklostjo?

Oh, razlika je ogromna. Brezdomcev je danes neprimerno več, kot jih je bilo nekoč, in tudi razlogi, zakaj kdo konča na cesti, se razlikujejo. Predstavljam si, da je med njimi še vedno največ tistih, ki jih je v takšno situacijo pripeljal niz določenih osebnih odločitev, toda kolikor slišim in vidim, pa je čedalje več med njimi tudi tistih, ki jih je v situacijo brezdomstva ali vsaj neke vrste polbrezdomstva potisnila sodobna družba. Situacija je tako absolutno slabša in bojim se, da se bo ta trend še stopnjeval.

Kako bi po vašem lahko izboljšali stanje oziroma kaj je po vašem tisto, kar bi svet lahko naredilo lepši kraj za vse?

Odkrito rečeno: ne vem. Ljudje smo po eni strani res enostavni in predvidljivi, po drugi strani pa smo sila komplicirani in kar je dobro in lepo za enega, ni nujno dobro in lepo za drugega. Mislim pa, da bi bilo vsem vsaj malo boljše, če bi priklicali nazaj v življenje nekatere civilizacijske pridobitve, ki izvirajo še iz razsvetljenstva, in na njihovi osnovi začeli graditi nekoliko drugačne vrednostne sisteme in posledično tudi drugačno, spet bolj socialno pravično družbo. Brezdomstva s tem ne bi odpravili, bi ga pa morda vsaj malo destigmatizirali. Že to bi bilo nekaj.

Poznate projekt Kralji ulice in kaj menite o njem?

Projekt poznam in kadar imam denar, tudi kupim kakšen izvod vaše revije. Vsekakor gre za več kot zgolj simpatičen projekt, gre za konkreten projekt, ki daje konkretne rezultate, hkrati pa je to eden tistih projektov, ki vlivajo upanje, da je tudi v tem popolnoma podivjanem svetu možno zgraditi oaze razumevanja, strpnosti in skrbi za drugega.

Morebitne pozitivne in/ali negativne izkušnje z brezdomci, anekdota?

Ja, jih je nekaj, tako prijetnih kot neprijetnih, kakršne poznamo vsi: ko se s kakim brezdomcem mimogrede zapletemo v prijazen pogovor ali pa ko nas, ko kateremu ne damo denarja, ta ozmerja in nadere (no, ko pride do tega, takšnemu vrnem milo za drago in naderem še jaz njega). Morda so nekoliko bolj specifične

foto: Nina Medved

izkušnje iz mladosti. Spomnim se, da so nam med skupnim popivanjem, tako kot vsi starejši, zelo radi delili nauke o tem, kaj je prav in kaj ni, nauke o tem, kako je treba živeti. To mi je bilo precej sitno, hkrati pa mi je dalo vedeti, da klošarji, kot smo jim rekli takrat, niso pregovorni drugi, ampak so ljudje, ki so se znašli v specifični situaciji. V kakršni bi se ali se lahko mimogrede znajdem tudi sam.

Bi morda sami kaj posebej izpostavili?

Izpostavil bi strah. To, da nas je vse preveč strah. Strah nas je vsega. A ker tu teče beseda o brezdomstvu, naj ostanem znotraj tega tematskega polja: strah nas je brezdomcev in beguncev (tudi begunci so brezdomci!) in če se ne bojimo njih, potem nas je strah ljudi, ki se bojijo brezdomcev in beguncev. Zavedati bi se morali, da ta strah ne prihaja od nas, da ni realen, ampak da je produciran s strani oblastnikov – prav prek tega strahu nas držijo v šahu, na družbenem dnu ali tik nad njim. S tem ko ta strah ponotranjimo, pomagamo vzdrževati status quo. In vse to počnemo v imenu nekakšne varnosti. Kakšna vrednota pa sploh je varnost? Sam imam še vedno za najvišjo vrednoto svobodo.

Življenjski moto?

Zdaj ste me pa našli ... Nimam nobenega mota, nobenega osrednjega življenjskega vodila, ki bi mi življenje delalo kolikor toliko premočrtno. Svoje življenje dojemam bolj kot neko brezbrežje, po katerem plujem sem ter tja. In včasih naletim na kakšno sorodno osebo. No, morda bi bila še najbližja motu misel, da se v besedi sreča-nje skriva beseda sreča. To je pomembno: da se srečujemo.

Intervju pripravila MG

FILMI O SLIŠANJU GLASOV

Drugačen pogled na pojav slišanja glasov širom Slovenije v veliki meri promoviramo s predvajanjem filmov na to temo in seveda z obveznimi pogovori po filmih. Nimamo še na voljo kakega domačega filma o slišanju glasov, zato si pomagamo s tujimi filmi. V tem prispevku opisujemo filme, ki smo jih v ta namen že uporabljali, in druge, ki jih še bomo.

Na svetu je od vseh teh filmov verjetno največ gledalcev videlo približno 15-minutni TED-nastop *Glasovi v moji glavi* (angl. The voices in my head) Eleanor Longden, ki je bil objavljen februarja 2013 (<https://www.youtube.com/watch?v=syJEN3peCJw>). Do danes, 6. 3. 2017, ga je samo na YouTubeu videlo 1.331.325 gledalcev, skupaj pa je menda dosegel nad 3 milijone ogledov. Nastop je možno gledati s podnapisi v 37 jezikih, s slovenskimi pa zaenkrat samo, če ga predvajamo na dogodkih, ki jih organizira naš projekt. Eleanor v svoji pripovedi opisuje svojo kariero od običajne študentke, preko hospitalizirane pacientke v psihiatričnem sistemu z diagnozo shizofrenije in nato o letih dolgem potovanju ven iz tega sistema do danes, ko je postala ena od najbolj izpostavljenih in znanih raziskovalk ter znanstvenih delavk na področju slišanja glasov. Video je dosegel toliko gledalcev verjetno zato, ker je Eleanor zelo karizmatična in artikulirana govorka.

Prav tako na YouTubeu si lahko ogledate triminutni risani film *Mali vpogled* (angl. A little insight) (<https://www.youtube.com/watch?v=l7iJvz2rtSE&t=44s>), tudi narejen leta 2013, po potrebi tudi s slovenskimi podnapisi. Njegova posebnost je, da govori o slišanju glasov pri otrocih in mladostnikih in da so ga tudi naredili otroci, ki so se srečevali v podpornih skupinah v okviru projekta Voice collective iz Londona. Tako Eleanor Longden kot tudi enega od ustvarjalcev filma Mali vpogled smo spoznali v živo na svetovnem kongresu slišanja glasov v Parizu leta 2016.

Tretji kratki film je malo več kot pet minut dolg risani film *Sočutje do glasov – zgodba poguma in upanja* (angl. Compassion for voices – A tale of courage and hope) (<https://www.youtube.com/watch?v=VRqI4lxuXAw&t=38s>), ki pripoveduje zgodbo Stuarta in njegovih glasov. V filmu vidimo, kakšne vrste glasov ima in kaj mu sporočajo, v nadaljevanju pa spoznamo, kaj je Stuart pridobil z vključitvijo v terapijo, ki se osredotoča na sočutje (angl. compassion-focused-therapy). To je vrsta kognitivno usmerjene psihoterapije, ki se osredotoča na občutja sramu, samokritičnosti in lastne nevednosti ter ta občutja presega z razvijanjem sočutja do sebe in drugih, občutja varnosti in sprejemanja samega sebe. V filmu z glasom komentatorke nastopa tudi Eleanor Longden. Film je nastal leta 2015.

Film, ki ga je verjetno v živo (torej na skupinskih javnih predvajanjih, ogledih, in ne doma za računalnikom) videlo največ gledalcev v Sloveniji, je krajši dokumentarni (in tudi deloma igrani) celovečerec *Mettejini glasovi* (angl. Mette's voices). Doslej smo ga predvajali s slovenskimi podnapisi na več kot 10 javnih dogodkih v osmih slovenskih mestih. Gre za danski film režiserke Katrine Borre, ki je prejel leta 2015 nagrado za najboljši tujejezični film na filmskem festivalu Mad in America. Film govori o 43-letni medicinski sestri Mette, ki je bila 15 let psihiatrična bolnica z diagnozo paranoide shizofrenije in drugimi diagnozami. Dobivala je velike doze psihiatričnih zdravil, prejela 150 elektrošokov in bila invalidsko upokojena. Nato jo film spremlja skozi štiri leta iskanj, v katerih je zapuščala psihiatrijo, se vključila v podporno skupino za slišanje glasov, se – s pomočjo terapevtov – soočila s svojimi največjimi travmami, v

foto: osebni arhiv

Prizor iz filma *Glasovi v moji glavi*

nasprotju s svojimi diagnozami opustila jemanje zdravil in dosegala svoje največje cilje: samostojno življenje v sobivanju s prijateljico in opravljanje smiselne dela. Danes dela kot koordinatorka danske nacionalne mreže slišanja glasov. Tudi Mette smo spoznali v živo in se prepričali, da je prav taka, kot jo prikazuje film.

Sredi lanskega leta je bil dokončan in istočasno premierno predvajan v 130 ameriških lokalnih skupnostih celovečerni dokumentarni film *Zdravilni glasovi* (angl. Healing voices) režiserja PJ Moynihana (<http://healingvoicesmovie.com/>). Film je dolg uro in pol. Na referenčnem filmskem portalu IMDB je dosegel izjemno povprečno oceno gledalcev – kar 9,3. Film skozi obdobje petih let spremlja tri protagoniste Oryxa, Jen in Dana, ki imajo vsi izkušnje z izjemnimi duševnimi stanji ter diagnoze resnih psihiatričnih bolezni in hospitalizacij. Film demonstrira njihove poti nazaj iz njihovih ekstremnih duševnih stanj ter njihova prizadevanja za razvoj in vzdrževanje polnih človeških odnosov in smiselne dela. Film, ne nazadnje tudi s tem, ko je – po ameriško – zabaven in sproščen, prinaša sporočilo upanja, da lahko ljudje, čeprav gredo skozi stanja, ki jim pravimo psihoza, okrevaljo, v življenju napredujejo ter ga polno živijo. Zgodbe, ki jih pripovedujejo trije protagonisti filma, so drugačne od zgodb, ki jih prinašajo mediji in ne nazadnje tudi institucionalni sistem duševnega zdravlja. Film predstavlja raziskovanje izkušenj, ki jih opredeljujemo z izrazom duševna bolezen ali psihoza, in hkrati nudi kritičen pogled na ameriški sistem skrbi za duševno zdravje. Film smo prejeli v prevajanje in ga bo mogoče predvidoma še pred poletjem videti na kakih javnih projekcijah v Ljubljani in drugod.

Ravno tako leta 2016 je bil dokončan 52 minut dolg nemški dokumentarec *Slišanje glasov* (angl. Hearing voices) režiserke Anje Krug-Metzinger. Narejen je bil za francosko-nemško televizijsko mrežo ARTE (<http://www.krug-metzinger.de/site/Hearing-Voices.html>) v »klasični« obliki televizijskega poljudnoznanstvenega dokumentarca, v katerem se izmenjujejo nastopi znanstvenikov/raziskovalcev ter ljudi s prvoosebni izkušnjami, obojne pa spremljajo in povezujejo komentarji osebe, ki ima vlogo povezovalca obojnih v sporočilno celoto. Tudi ta film sledi pripovedim treh oseb z lastno izkušnjo slišanja glasov, od katerih je ena že prej omenjena Eleanor Longden. V filmu nastopajoči znanstveniki niso psihiatri oz. predstavniki klasične psihiatrične doktrine, temveč raziskovalci s polja nevro in kognitivne znanosti ter psihoterapije. Kot primer uspešne psihoterapije je predstavljena na sočutje osredotočena terapija, ki smo jo srečali že v zgoraj opisanem filmu *Sočutje do glasov*. Film je deloma nemško govoreč s podnapisi v angleščini, medtem ko angleško govorečih oseb niso podnaslavljali. Morda tudi ta film še slovensko podnaslovimo in ga še letos predstavimo na kakih javnih projekcijah.

Bojan Dekleva

INTERVJU: JAKA BITENC (SLOVENSKI KONOPLJIN SOCIALNI KLUB)

Jaka Bitenc je ime, ki ste ga najbrž že slišali!? V javnosti je najbolj znan kot pobudnik projekta Konoplja zdravi, zato zaupaj naravi, ki spodbuja uporabo konoplje v zdravilne namene. Je zdravilec, borec za njeno legalizacijo in svetovalec številnim pri zdravljenju z njo. Ljudje poznajo konopljo predvsem kot zdravilo za raka, vendar je precej več kot to. O tem več v nadaljevanju.

Konoplja zdravi, zato zaupaj naravi! Zakaj tak slogan?

S tem projektom sem začel leta 2009 in pomeni točno to, kar piše. Lahko se ga prebere na več načinov. Če povzamem, konoplja je odlično sredstvo za zdravljenje različnih bolezenskih stanj. Naš cilj je omogočiti samooskrbo in prosto sajenje vsem, ki si jo želijo jemati kot zdravilo. Če sem iskren, si nikoli nisem mislil, da se bo projekt razvil do te mere, kot se je. Svetovali so mi celo, naj zavarujem ime, saj se na trgu pojavljajo različni izdelki z našim imenom, kot na primer majice, vendar se za zdaj še nismo odločili za ta korak.

Katere bolezni je po tvojih izkušnjah pozdravila?

Jih bom kar naštel. Najprej naj omenim multiplo sklerozo. Dokaz za to je Irfan Ribič, fant iz Sarajeva, star 21 let, ki jo je pozdravil s pomočjo konopljin smole. Že po treh mesecih rednega jemanja mi je sporočil, da se počuti veliko bolje. Dal si je natisniti tudi majico: »Pozdravil sem multiplo sklerozo – bolje ilegalno živ kot legalno mrtev.« Sedaj nastopa na radiu in televiziji ter s svojim primerom javno zagovarja zdravilne lastnosti konoplje. Več o tem si lahko preberete na internetu. Pozdravili smo tudi tinitus, nespečnost, fibromialgijo, različne rake, diabetes tipa 1 in 2, depresijo in še marsikaj. Mnogi me sprašujejo, če se »da«. Seveda se »da«. Sam sem videl veliko dokazov za to.

Doslej sva ciljala predvsem na jantar (konopljino smolo). Ali kajenje tudi zdravi?

Hvala, da si me to vprašal. To bo najpomembneje, kar boš danes napisal. Obstaja več načinov konzumiranja in vsako je za nekaj dobro. Vse, kar je povezano s prostatom, črevesjem, jajčniki, sečili, notranjimi organi, kilo, možgani (glioblastom ...), glavoboli, hrbtenico ..., se od 70 % do 90 % zdravi s svečkami, in sicer vaginalno-rektalno. Oralno konzumiranje pride v poštev v do 20 % primerov. Kajenje pa pride v poštev tudi v do 30 % primerov. Priporočamo ga za vse, ki imajo probleme s pljuči, mandeljni ... Naj vam povem svojo tezo, zakaj menim, da je kajenje bolj učinkovito. Ko si zviješ zvitek iz čiste konoplje, brez ostalih derivatov, pride do segrevanja olja nekje do 700 stopinj Celzija, kjer se aktivirajo THC in vsi ostali kanabinoidi. Če imamo denimo raka na pljuči, se telo z vnosom dima nemudoma bori proti njemu. Dim je ravno tako dekarboksilirano olje, ki ga v telo pač vnašamo na drugačen način. Vprašanje pa je, kako različni ljudje prenašajo kajenje. Zato to ni nujno najboljša rešitev za vse. Za vse omenjeno pa je zelo pomembno znanje o konoplji. Vedeti moramo, koliko THC-ja oziroma CBD-ja ta vsebuje, saj so različne ravni enega in drugega pomembne za zdravljenje različnih bolezni.

Kako ugotavljamo raven THC-ja in CBD-ja v konoplji?

Raven se določa procentualno, v razmerju 5:2 ipd. Z mikroskopom preverimo zgradbo trikoma. Če je ta povsem prozoren, pomeni, da konoplja vsebuje veliko THC-ja. Če ta malce porumeni, se kaže prisotnost CBD-ja. Če pa je ta povsem rumen, THC pade in se dvigne vsebnost CBD-ja. V Avstriji obstajajo laboratoriji, kjer ti proti plačilu vzorec jantarja natančno pregledajo in nato sporočijo rezultate. Pri nas tega rajši ne počnem, saj sem opazil, da je odstopanje rezultatov preveliko. Za laike je seveda lažje, če preprosto preberejo vsebnost omenjenega na etiketah semen, ki jih kupujejo.

Lahko docela zaupamo podatkom na etiketah?

Lahko. Preverjenim prodajalcem lahko verjamemo.

V medijih sem prebral, da vsak drugi rakavi bolnik v Sloveniji jemlje konopljino smolo. Je to res? Zanima me tudi povprečje odmerka na osebo in cena le-tega na »trgu«?

Ne bi rekel. To je pretirana številka. Po mojih ocenah bi rekel, da ga jemlje vsak četrti ali peti bolnik, in sicer v povprečju – če vzamem najvišjo zgornjo mejo – tam nekje do 0,5 ml na osebo. V začetni fazi zdravljenja je to povprečje precej nižje. Glede meni znanih cen pa stane 1 ml olja lahko med 30 in 300 evri. Vsem bi svetoval, da se pred nakupom pozanimajo, iz kakšne konoplje je narejeno, na kakšen način je bila gojena, je pridelana zunaj ali znotraj, kako je bila gnojena ... Če je bila denimo gnojena z umetnimi gnojili, kot sta Hesi in TNT, bi jo bilo nespametno dajati rakavim bolnikom, saj »kemija« negativno vpliva na zdravljenje. Sam že vseskozi podpiram prosto sajenje in samooskrbo. Tudi informacije o gojenju posredujem radi volje, naj se ljudje naučijo zdravilo pridelovati sami. Od leta 2011 zastoj delim tudi semena.

Zakaj je konoplja še vedno v 1. skupini prepovedanih drog, kar pomeni, da zakonsko ni razlike med njo, heroinom, kokainom, LSD-jem, amfetamini ...?

Bravo, ful dobro vprašanje, res. Tega me nihče nikoli ne vpraša. Odgovor je preprost. Politika ne opravlja svojega dela. Nekateri zaposleni na ministrstvu za zdravje in narodnem inštitutu za varovanje zdravja imajo celo interes, da do tega ne bi prišlo. So lastniki raznih d. o. o.-jev in s. p.-jev, s katerimi služijo na račun prohibicije konoplje. Ljudje se morajo zavedati, da so osebe, ki smo jih izvolili, da bi delale za naše dobro, pod sebe postavile ljudi, ki delajo za njihovo korist in ne našo. Ta zgodba se že leta vleče kot jara kača. Rad bi izkoristil priložnost in se iskreno zahvalil vsem, ki so naše delo podprli s podpisom peticije za legalizacijo konoplje. Čeprav je bilo podpisov več kot dovolj, zakonodajalec oziroma politika zavira naše delo, ministrstvo za zdravje pa ščiti svoje interese. Tudi mediji nam niso v pomoč, prej obratno. Imam občutek, da je situacija danes še precej slabša, kot je bila. Upam, da bo naše delo vseeno čimprej obrodilo sadove. Ne bomo obupali.

Ali zdravniki svetujejo konopljo rakavim bolnikom?

Zdravniki in farmacija so sicer priznali zdravilne lastnosti konoplje, vendar pri nas predpisujejo le sintetično konopljo. Njo jemljejo denimo naši otroci na pediatrični kliniki, medtem ko so naravna zdravila še vedno kriminalizirana, vse pa se vrti okoli profita. Zgodi se sicer, da ozaveščeni zdravniki neuradno, »pod mizo« bolnikom priporočijo tudi naravno olje, vendar je tega premalo. Bralcem bi rad rekel, da se morajo zavedati, da so vsi zdravniki odposlanci politikov – delajo za njihovo korist in ne našo. Enako velja tudi za sodnike in odvetnike. Sam na sodišču sodnika/co vedno vprašam, kateri stranki pripada.

Razloži nam laikom razliko med sintetično in naravno konopljo.

Sintetični kanabinoidi oponašajo naravne in še zdaleč niso tako učinkoviti, saj ima sintetična konoplja le par kanabinoidov, naravna pa jih ima cel spekter (seveda si z enim kanabinoidom precej težje pomagamo kot s celotnim spektrom), poleg tega je za zdravljenje potrebna simbioza THC-ja in CBD-ja. Brez CBD-ja rakavim in ostalim bolnikom ne moremo pomagati. Za razliko od THC-ja je CBD brez psihoaktivnih sestavin, je pa zato toliko bolj uporaben kot zdravilo v medicini. Najbrž je dovolj, če ti povem, da so se pri meni oglasili farmacevti iz Anglije, ki delajo raziskave med sintetičnimi in naravnimi kanabinoidi. Sami so mi potrdili, da je ta razlika kot noč in dan. Kar govorim, je znanstveno dokazano. Farmacevti, ki hodijo do mene, se sami dobro zavedajo stranskih učinkov raznih obsevanj in medrola ter se jim v večini izogibajo. Poleg tega sintetika vodi v odvisnost, naravne zadeve večinoma ne, je pa to odvisno od človeka do človeka.

Povej nam, imaš občutek, da »ščiješ« v veter? Ali izgubljaš voljo za boj?

Takole bom rekel. Če bi šel v ta »boj« lahko še enkrat od začetka, bi šel na drugačen način – vse bi naredil drugače. Mislim, da se bom v prihodnje odpovedal sodelovanju z aktivisti in se povsem posvetil zdravljenju. Toda naj še sam postavim vprašanje bralcem in bralkam. Bi me volili, če bi kandidiral za predsednika države ali evropski parlament? Trenutno namreč razmišljam o predsedniški kandidaturi, čeprav bi raje podprl resnega kandidata, ki podpira naše dejavnosti in delo. Sam bi najraje še naprej ostal »ljudski« človek, ki je vedno pripravljen pomagati vsem, ki pomoč potrebujejo.

Kaj je najbolj pomembno pri pridelavi olja?

Napiši z veliko DEKARBOKSILACIJA. To je proces, v katerem olje pri segrevanju spremeni strukturo in kanabinoidne smole spremeni

iz THCA in CBDA v THC in CBD. Še enkrat; zelo je pomembno, da je za predelavo izbrana prava vrsta konoplje, ki ima višjo vrednost kanabidiola in kanabidiolske kisline.

Imaš kakšno sporočilo za bralce/ke?

Samooskrba in prosto sajenje sta moje glavno sporočilo. Če ne veste, kaj mislim, lahko obiščete našo spletno stran www.sksk.si ali FB-stran Jaka Bitenc oz. Slovenski konopljin socialni klub. Vsi zainteresirani mi lahko pišete na info@sksk.si, bolniki pa se lahko na informativni pogovor naročijo na tel. št. 040/298783. Precej je tudi ljudi, ki v konopljo ne verjamejo. Njim bi svetoval, da si vzamejo čas in pridejo na kakšno naše predavanje o zdravilnih učinkih te svete rastline. Datume predavanj lahko vsi zainteresirani zasledijo na našem Facebook profilu.

Jean Nikolić

Likovna stran:

Anamarija Bukovec

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:

Tomaž Zaniuk

DAVEK NA DODANO VREDNOST DONIRANE HRANE

020
KRALJI
ULICE

Vlada je marca v državni zbor odposlala predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu. S tem se bo, če bo koalicija strank SMC, DeSUS in SD vzdržala, v zakonodaji Republike Slovenije prvič vzpostavila pravna podlaga za doniranje hrane. Tudi predlagatelj novele sicer ugotavlja, da se humanitarne organizacije, katerih prostovoljci tudi s pomočjo lokalnih skupnosti razdeljujejo hrano pomoči potrebnim, srečujejo s številnimi tehničnimi in finančnimi težavami. Tako za ene kot za druge pa so soodgovorna vsa dosedanja moštva na čelu izvršne in zakonodajne veje oblasti.

Glavna tehnična težava pri doniranju hrane je gotovo ta, da zaenkrat za to še naprej ni pravne podlage. Čeprav zakonodaja tega področja ne ureja, pa je do sedaj razdeljevanje hrane socialno ogroženim potekalo legalno. Ob Rdečem križu in Karitas ga opravljajo tudi druge organizacije. Vse pričajo, da sta stiska in lakota veliki. Kljub temu se vladi z novelo zakona o kmetijstvu prav posebej ne mudi. Za razliko od zakonov o policijskih pooblastilih in tujih se bo sprejemala po počasnem, rednem postopku. Toda novo poglavje o doniranju hrane bo naposled črno na belem določilo, kdo so lahko donatorji, kdo posredniki in kdo so upravičenci za prejem donirane hrane. Še najmanj novosti je predvidenih prav pri upravičencih. To ostajajo prejemniki denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka v skladu s predpisi, ki urejajo socialno varstvo.

Prav tako bodo brezplačno hrano še naprej lahko dobili tudi prejemniki denarnih podpor in socialnih storitev po predpisih lokalnih skupnosti. Tako kot do zdaj pa bodo do donirane hrane upravičene tudi osebe, za katere donator oziroma posrednik na terenu z veliko verjetnostjo oceni, da so potrebne pomoči. Torej tudi tiste osebe, ki jih predpisi države ali lokalnih skupnosti ne zaobjamejo.

Predstavniki tradicionalnih posrednikov pri razdeljevanju donirane hrane ostajajo humanitarne organizacije, v skladu z zakonom, ki jih ureja, in javni zavodi s področja socialnih ter varstvenih storitev. Novost pa so smernice za dobro higiensko prakso, ki jo morajo posredniki izpolnjevati. Smernice, ki jih je določila Veterinarska fakulteta, so namenjene temu, da se s pravilnim ravnanjem prepreči, da bi se kakovost ali varnost hrane poslabšala. Da ne bi prostovoljcev posrednikov s tem pretirano dodatno obremenili, je predvideno tudi razpisno sofinanciranje hladilnikov in druge tehnične opreme za izvajanje dejavnosti razdeljevanja donirane hrane.

Tako donatorji hrane kot posredniki pri razdeljevanju donirane hrane so nosilci živilske dejavnosti in s tem odgovorni za varnost hrane, nadzor nad njo ter izpolnjevanje splošnih

pogojev o higieni hrane. Donatorji hrane so v predlogu novele definirani kot pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane v verigi preskrbe s hrano in v svojem poslovnem procesu hrano darujejo posrednikom pri razdeljevanju donirane hrane za humanitarne namene. Glavni razlog, da se potencialni donatorji, raje kot za doniranje, odločijo, da hrano preprosto zavržejo, pa je v tem, da je v domačih Butalah tudi za donirano hrano treba poravnati davek na dodano vrednost oziroma DDV. Res revolucionarna novost, ki naj bi jo v slovenski pravni red prinesla ureditev doniranja hrane, je, da se bo potencialnim donatorjem hrano podariti vsaj enako splačalo kot zavreči. Trenutno jim jo je namreč ceneje zavreči. Zato se bo z namenom spodbujanja okoljskih in socialnih ciljev v davčnem predpisu uredilo tudi posebno davčno obravnavo donirane hrane. Davčnim zavezancem za DDV bo pod določenimi pogoji priznana prilagoditev davčne osnove oziroma lastne cene za donirano hrano na način, da bo vrednost tako donirane hrane enaka vrednosti nič. In da donatorjem nanjo davka na dodano vrednost ne bo več treba plačevati.

Davčni predpis, pravzaprav pa pravilnik, s katerim bodo donatorji hrane za humanitarne namene oproščeni obveznosti DDV, bo izdalo ministrstvo za finance. Pravna podlaga za doniranje hrane pa se v noveli zakona o kmetijstvu vzpostavlja zaradi preprečevanja izgub velikih količin hrane, varstva okolja in nenazadnje tudi pomoči socialno ogroženim. Za revne je sicer pristojno ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Toda to se v utemeljitvi predloga novele pojavlja zgolj kot organ, ki spodbuja razpise za javna dela na področju humanitarnih dejavnosti in sofinancira zaposlovanje prostovoljcev. Zato v prvi vrsti ne gre za socialen, ampak za okoljski ukrep. Za zmanjševanje odpadne hrane in izgube hrane vzdolž celotne prehranske verige. Enega od velikih izzivov držav članic in EU, pri katerem Slovenija ne blesti, saj je denimo delež zavržene hrane v predelavi in storitvenih dejavnostih gostinstva v letu 2014 znašal 48 odstotkov.

Odpadna živila so sicer hrana, ki je zavržena na vseh stopnjah potrošnje, od trgovin na debelo in drobno do potrošnikov. S predpisanim načinom doniranja hrane za humanitarne namene pa namerava vlada predvsem zmanjšati količine zavržene hrane in krme za živali ter spodbuditi več doniranja hrane. In gotovo ji bo tudi uspelo. Takoj ko bodo donatorji davka na dodano vrednost res oproščeni. Toda za to bo poskrbela evropska okoljska zakonodaja. In dejstvo, da davka na dodano vrednost donirane hrane v humanitarne namene drugod pač ne poznajo.

DOBRA VILA MI JE IZPOLNILA DVE ŽELJI - PRI TRETJI SEM OMAGAL.

TAUBI

KOFETKARJA, 21. DEL

Kva mislite, da sva že umrla? Niti pod razno! Mal cajta za kulturniški molk pa tud ni glih neka težka pašta, mar ne?! Ampak zdej se spet vračava. Zakaj že? Ne sprašujte, ker odgovora ni in ga tud dobil ne boste.

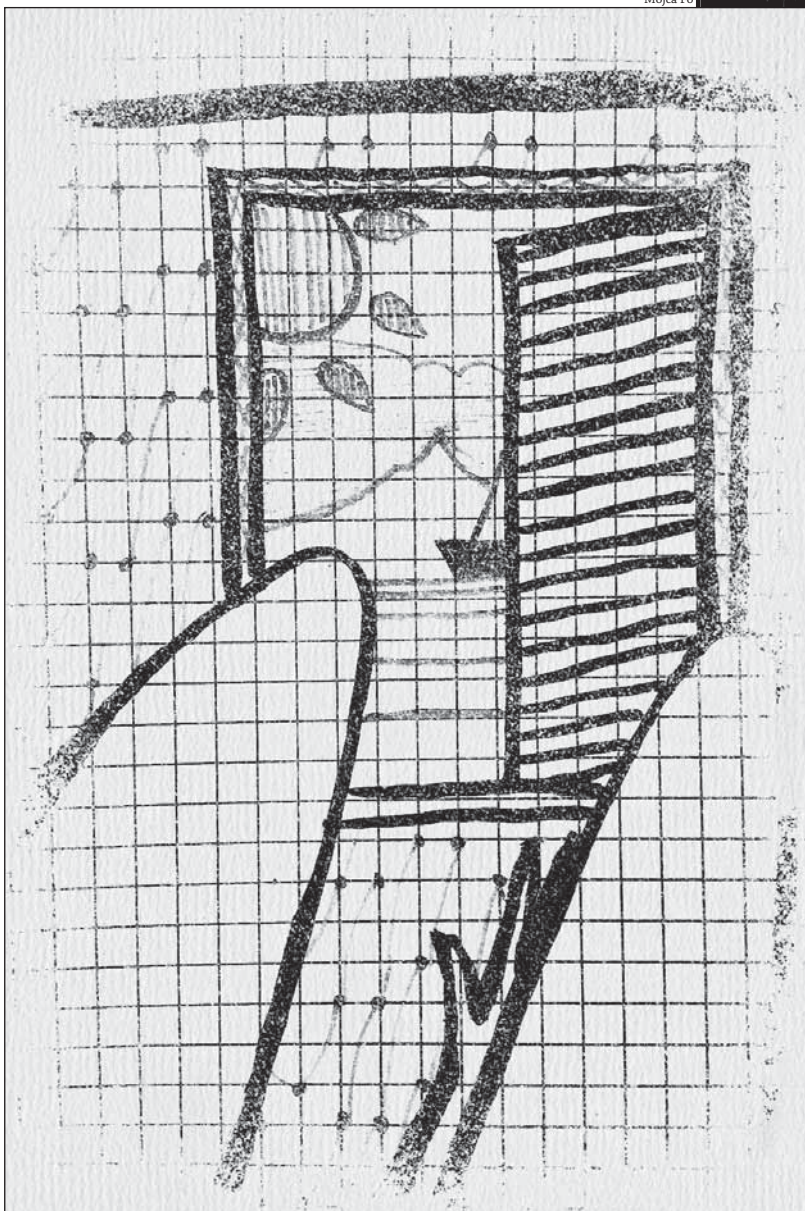
Gremo dalje ... aja, kje smo že končal? Ja, kuga se dogaja u naš bajt? N2 še zmer skrbi za mačka, ki je postal že kar legenda. Sicer imamo še enga (tigra) v pritličju, ampak tisti ... Tale N2-jev mačk pa obvlada vso soseščino, še pusebej susede. Kr usi ga majo radi.

In Taubi? Briga vas zanjga, kot njega briga za vas. Zdej se je lotu nouvga projekta. Rad bi spelou socialni vrt kr čez celo Lublano. (???) Ja, resno. Najprej bomo začel tle pr nas. Če bo uspel, pol gremo pa naprej. Kako gre to? Najprej smo prek Nike dubil kamijon listja, ki ga je Taubi razsul po vsem vrtu – pritličjarji so bli jezni kot hudič (zakaj že?). Pol je kupu še toplo gredo (matr, klošarji pa mamo dnar) in zdej se pučas že dugaja.

Zimskega mrtvila je konec in zdaj se začenjajo nove zgodbice tudi od naju.

N2 in Taubi

Mojca Fo

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.
SPLOH NE BOLI.

ANASTAZIA OM:

NE, NE BOLI, SPLOH NE BOLI.
NE, NE BO ME BOLELO.
BALON VAROVALNI OKOLI MENE.
DISTANCA JE ROMANCA.
BOLI, BOLI BLIŽINA NEPRAVA.
BOLI, BOLI ZLAGANOST OČI MAMLJIVA.
BOLI, BOLI GARANJE ZA PRAZEN NIČ.
BOLI, BOLI NAPAD NEZNAN NENADNI.
BOLI, BOLI, SVET V GROŽNJAH ŽIVI.
BOLI MENE, OKOLICE NI, DOKLER PIZDARIJA ME NE DOLETI.
KARMA ZAVAJANJA.
POŠTENOST, ISKRENOST, SKROMNOST
ZAMENJALA JE BESEDA MOČ ZA VSAKO CENO!

Kraljevi recenzor:

JAZ, DANIEL BLAKE, KINODVOR

Daniel je čisto običajen mož, pošten, nikomur ničesar dolžan, deloven in vedno pripravljen priskočiti na pomoč ljudem v stiski v sistemu, ki ni human in (žal) sloni samo še na (namerno neučinkovitih) birokratskih postopkih in nečlovečnosti. Lahko bi rekli, da so ga povozili čas pa tudi neugodne okoliščine. Po preživetem srčnem infarktu namreč začasno ne sme opravljati svojega dela (tesarja), država pa ga pošilja od Poncija do Pilata, da bi končno lahko uveljavil pravico do zdravstvenega nadomestila oz. denarne pomoči, ki jo obup(a)no potrebuje. Trudi se s formularji in telefonskimi tajnicami na hold in vztraja, mimogrede tudi kot pomočnik materi samohranilki z dvema otrokoma, ki živi v nepojmljivi revščini, pa vendar ... Konca ne smem izdati, sporočilo pa je pretresljivo. Je res treba pristati na žrtve in pomagati šele, ko je že prepozno? Zlata palma 2016 v Cannesu in še mnoge druge nagrade za film režiserja Kena

foto: arhiv Kinodvora

Loacha so popolnoma upravičene. Vredno ogleda, predvsem pa razmisleka.

MG

022
KRALJI
ULICE

ČLOVEK, KI JE GLEDAL SVET, SMG, 15. 2.

»Kako fino bi bilo biti pes,« navaja v uvodnem delu eden izmed protagonistov v imenitni predstavi Slovenskega mladinskega gledališča *Človek, ki je gledal svet*. Stavke izpostavlja obče prisotno težnjo ljudi, da bi se enostavno razkomotili, jedli, pili in spali, bili ljubljani in se odkupili s preprosto iluzijo pripadnosti. In vendar smo »obsojeni« na biti nekaj več. Ljudje.

S pomočjo omnibusa drobcev življenjskih usod posameznikov in skupin z različnih koncev sveta smo soočeni z dejstvom, kam smo kot ljudje, človeška vrsta, uspeli pripeljati svoj rod ... Novodobno suženjstvo (modernejši, izkoriščevalski pogoji dela na Kitajskem – pa ne le tam), ki bolj učinkovito kot izdelke proizvaja odtujene družinske odnose. Ženska pri štiridesetih, ki je zamudila vse življenjske priložnosti, da rodi otroka, ker se je gnala za kariero in kljub visoki izobrazbi obvisela na obljubah

o zaposlitvi. Indijski kmet, ki v neskladju s tradicijo svojih prednikov podleže reklamiranju »brezhibnih« Monsantoovih semen, še en kapitalistični nateg, in se tako brezupno zadolži, da poleg mnogih na podoben način prevaranih sosedov – kmetovalcev – naredi samomor. Premožnejši oče gimnazijca, ki bi razred razdelil na premožne in manj premožne, saj bi se s tem preprosto znebil takih, ki si ne morejo privoščiti izletov in ekskurzij. Svojemu sinu bi tako namenil le najboljše. Je to greh?! In ne nazadnje mesarsko klanje v Siriji, ki se odvija pred očmi celotnega sveta, ta pa čaka in ne ukrepa. 4 mrtvi leta 2011, več kot 400.000 mrtvih leta 2016. »Imeniten« izkupiček človeške ignorance in pomanjkanja osnovne človečnosti. Drama se sklene s prizorom astronava, ki lebdi nad zemeljsko oblo. Usodo človeštva ali morda zgolj konec sveta primerja z umirajočim človekom,

foto: Nejc Saje

ki hira in mu gre le še na slabše, dokler ni več sposoben opraviti niti najosnovnejših vsakdanjih opravil. Tedaj šele sprevidi, tako on kot ti, da ne bo nikoli več bolje. Skrajno domiseln pripovedni način, minimalistična in obenem popolnoma izkoriščena scena ter angažirana igra igralskega ansambla. Priporočam vsem, ki so zmožni širše perspektive, odsvetujem pa tistim, ki na svet raje gledajo z rožnatimi očali.

MG

VALENTINOV KONCERT JANA PLESTENJAKA, CVETLIČARNA

17. 2. 2017 je bil v ljubljanski Cvetličarni organiziran koncert slovenskega pevca zabavne glasbe in kitarista Jana Plestenjaka. Trajal je dobro uro in pol.

Na koncert sem šel iz enega samega razloga in sicer je imela prijateljica 16. 2. 2017 rojstni dan, ki si ga je želela praznovati ravno na tem koncertu. Prišlo je zelo veliko ljudi vseh starosti in obeh spolov, ki so prisluhnili najbolj znanim hitom kot so: Pustil ti bom sanje, Prelepa za poraz, Stara dobra,

Iz zadnje vrste, En poljub, Ona sanja o Ljubljani, Večja od neba, itd... Koncert je bil zelo lepo organiziran, tako da smo vsi skupaj lahko uživali ob glasbi.

Najlepše se zahvaljujem organizatorjem za obe donirani vstopnici, v upanju da bomo še kdaj sodelovali. Zahvaljujem se tudi Mirjam G. za posredovanje moje želje organizatorjem.

Darko Gostan

foto: Darko Gostan

DOKTOR ŽIVAGO, SNG OPERA IN BALET

Na odru ljubljanske opere je bila 19. 2. 2017 uprizorjena zadnja ponovitev baleta Doktor Živago, ki je kot samo delo bolj znano po istoimenskem romanu Borisa Pasternaka. Zgodba je postavljena v čas propada carske Rusije, vse od revolucije 1905 do leta 1916 z oktobrsko revolucijo ter posledično nastanka Sovjetske zveze. Zgodbo sta na oder postavila češka umetnika Jiří in Otto Bubeníček, ki sta kljub močnemu zgodovinskemu ozadju dela dala poudarek ljubezenski zgodbi doktorja Živaga (Lukas Zuschlag), ki je razpet med ljubeznijo do svoje žene Tonje (Rita Pollachi) in simpatične ljubimke Lare (Tjaša Kmetec). Izbor glasbe je vrhunski; popolnoma ujemajoč se z obdobjem nastanka romana. Glavni akterji so skladatelji, živenci v Sovjetski zvezi – iz njihovih kompozicij dodobra spoznamo bolečino politične nadvlade tudi nad umetniki in njihovo

svobodo ustvarjanja. Glasbo Dmitrija Šostakoviča, Sergeja Rahmaninovega, Alfreda Šnitke, Peterisa Vasksa in Nikolaja Mjaskovskega je s pomočjo čeških koreografov izbral glasbeni vodja in dirigent Marko Gašperšič.

Na samem začetku predstave je nastopajoče baletnike spremljala le posneta glasba; kasneje pa se jim je na veselje vseh v dvorani pridružil orkester SNG Ljubljana z uvodnim Šostakovičevim valčkom. Dogajanje osrednjega dela popestri zbor ljubljanske opere, v ozadju se jim solistično pridruži pianist Marjan Peternel. Dodobra izmučeni in prepoteni baletniki so bili ob koncu nagajeni s stoječimi ovacijami in zadovoljnimi vriski gledalcev in poslušalcev.

Ivana Čemažar

023
KRALJI
ULICE

KOS PLASTIKE, MGL

Kos plastike Mariusa Von Mayenburga je nemška črna komedija. Ali je kos plastike čistilka in varuška Jessica, ali smo vsi mi tako rekoč »plastični« v odnosih ali ko »svinjamo« naokoli in drugi čistijo za nami.

Ulrike, osebna asistentka Haulupa - ekscentričnega, depresivnega, filozofskega umetnika, živi z zdravnikom Michaelom navidezno srečno življenje. Njun sin Vincent, pubertetnik, je bolj ali manj odvisen od samega sebe in varuške Jessice ter kaže transseksualne težnje, česar pa starši ne dojamajo ali pač nočejo dojeti. Jessica postane »plastični koš« za strahove, zamere in težave zakonskega para. Tiha, vajenega vsega, postane še muza umetnika Sergeja Haulupe. Čistila naj bi v njegovem novem projektu. Z vseh strani je deležna ponižanj, ko rešuje neprijetne situacije, to pa pripelje le še do večjih bizarnosti. Michael resno razmišlja, da bi načetemu zakonu ušel v tujino, med zdravnike brez meja. Morda je to zgolj znak izgorelosti, ki je dodobra načela vse v družini, pa tudi umetnika, ki zelo posega v intimen svet družine. Meje med delom in družinskim življenjem ni več. Jessica na koncu naredi kar

foto: Peter Uhan

naredi, in nasmeš, bolje rečeno posmeš, ko jih zapusti, je najbolj zgovoren. Prezaposlenost, ambicioznost in obsesivnost vodijo v asocialnost in izpraznjenost.

Avtor in igralci so podali gledalcem vsak svoj »kos plastike«, ki se nam je globoko zarezal v možgane in srce.

Barbara Jozelj

LJUDSKI DEMOKRATIČNI CIRKUS SAKEŠVILI, SNG MALA DRAMA, 21. 2.

Slovenski avtor Rok Vilčnik - Rokgre je dobitnik 3 Grumovih nagrad za najboljša dramska besedila in tudi avtor prvič uprizorjene igre Ljudski demokratični cirkus Sakešvili v režiji Luke Martina Škofa.

V pogovoru je dejal: »Deloma sem črpal iz knjige Kljub vsemu reči življenju da, od tu sem prevzel dostojanstvo.«

Izrazil je tudi misel: »Ali se prilagodiš ali pa se ti zmeša. Kako blizu tega smo vsi.« Absurdna drama, groteska ali burleska z odličnimi kostumi, zanimivo scenografijo, pri gledalcih vseskozi vzbuja nasmešek in hkrati grozo.

Vsem je ime Sakešvili in vsi imajo na razpolago bone za srečo, masturbiranje, samomor ... Ali nam vsem res ne sme

biti praktično enako ime v tem svetu?

Ali demokracija res pomeni to, da ima vsak svoje ime? Celo »umrlemu« doživljenjskemu predsedniku, ki ga vsi častijo – hvala mu – so neprestano ponavljali igralci – je ime Sakešvili. V sakešvilski državi, v kateri vladata pomanjkanje ter sama zmešnjava, se vsi trudijo, da bi delovala urejeno. Različnosti ni, spolov ni ... Ni razlike med predstavo in gledalci. Dostojanstvo, identiteta in svoboda so v totalitarnem režimu poteptani. Kar je kot diktatura seveda lahko prisotno tudi v družini.

Tu smo bili priča »cirkuški« diktaturi, pa vendar vsi vemo, da je tam, kjer so ljudje, cirkus. Tako pri tistih zgoraj kot tistih spodaj.

foto: Peter Uhan

Pohvalila bi igro Maše Derganc, saj je bila spretna in dosledna v svojem posebnem načinu govora v vlogi.

Barbara Jozelj

NERUDA, KINODVOR

Pablo N. je poznan predvsem kot pesnik, vendar ni bil njegov politični angažma nič manjši. V poznih 40. preteklega stoletja ali času hladne vojne je deloval kot zavzet komunist in (še zlasti) glede na sloj, ki mu je sicer pripadal, oporečnik sistema. Pričujoči film izpostavlja predvsem njegovo drugo vlogo in nas prestavi v Čile, v obdobje, ko so ga zaradi političnega udejstvovanja izgnali iz države in je posledično živel v ilegali. Neruda je bil pač unikat: hedonist, gurman, ljubitelj žensk in vsega lepega, med drugim tudi poezije. Seveda se mi ob tem poraja pomislek, kako dejansko je lahko učinkovit v boju za pravice šibkih in revnih (pa čeprav je levičarsko usmerjen) pripadnik sloja, ki te sicer tlači? Kakor koli že, zgodba je ustvarjena (zastavljena) domiselno in poetično, na sledi mu je namreč zagrizeni policijski inšpektor Oscar Peluchonneau, ki ni čisto navaden policist, pač pa hudo poetičen

foto: arhiv Kinodvora

(če to seveda gre skupaj) in zato na trenutke deluje kot nerealen lik. V film je primerno vmešana tudi poezija, sicer pa dobro prikaže duha časa, razuzdane zabave visoke družbe in za protiutež komunističen boj revežev in krute poboje

oporečnikov pa tudi poboje vsevprek (brez razloga). Soliden film, morda le na trenutke nekoliko prepočasen.

MG

THE DOORS ALIVE, CVETLIČARNA

Cvetličarna je na točno določen februarSKI petek, da počasti 50. obletnico izdaje prvega albuma skupine The Doors, pokala po šivih, ko s(m)o jo napolnili oboževalci njihove glasbe, čeprav na odru ni bil čisto pravi bend. Za to smo bili (žal) vsaj kakih 50 let prepozni. Vendar pa je bil pevec prepričljiva »reinkarnacija« Jima Morrisona, med drugim tudi pesnika, ki je na odru svoje dni na svojstven način pač recitiral svojo poezijo. Večer so otvorili z *Break on through* in nas popeljali skozi večino uspešnic ter ustvarili pristno, predvsem pa prijetno atmosfero. Še sreča, da do faze *When the music is over* ni prišlo, pač pa je prišlo do faze *Light my fire*, saj smo, stari in mladi, navdušeno popevali refren. Vključno z vsebino, tako ali drugače. Zima je pravzaprav čas, ko vsak nestrpnost čaka sonce (*Waiting for the sun*), tudi v simboličnem smislu. Sonce je pač veliko bolj zaželen fenomen kot to, da si primoran biti *Rider(s) on the storm*. *LA woman*, ki je »so alone«, je v kasnejših obdobjih doživela mnogo različnih interpretacij, na vrsto pa je prišla tudi ena mojih ljubših – *People are strange* (... *when you're stranger, people look ugly, when you're alone, women seem wicked, when you're unwanted, streets are uneven, when you're down*). *The end* se zdi primeren komad za slovo, ko smo razgretih glav odšli vsak na svoj konec. Pa še zanimivost za dejanski konec tegale sestavka; odkod izvira ime skupine The Doors? William Blake je nekoč zapisal, da se bodo stvari končno prikazale take, kot so, neskončne, ko se bodo vrata zaznavanja očistila. Ali je to možno s pomočjo glasbe, pa je že drugo vprašanje.

foto: MG

MG

USODNA NOČ, KO SEM SPOZNAL BARVO SVOJE DUŠE, 5. DEL

Uredniški komentar: Spoštovani bralci in bralke, na tem mestu vam predstavljamo politično-kulturno grozljivko in resnično zgodbo našega sodelavca Diega v sedmih nadaljevanjih. Zgodba se začne nekega petkovega večera v Ljubljani, ko avtor začuti, da gre za poseben dan v njegovem življenju. Zato se odpravi v mesto in zaide v lokal z nenavadnim imenom Usoda. Tam se sprašuje, ali doživlja napad radikalnih teroristov. Omenjajo se Kardelj, Rambo in Pankrti.

Uff, končno sem zunaj, tole je bilo res vroče, kot sem predvidel. Haha, fak, ne me jebat, če tole ni najboljši lokal, kjer sem kdaj bil v lajfu! Še pridem sem, a moje veselje se v nekaj trenutkih spremeni v tegobo. Ravno zdaj, ko si našel kraj, kjer se ti je dogajalo, si takoj ostal sam. Ulice so čedalje bolj prazne, grem mimo Škuca, tam vidim Kneza, ljubljanskega kultnega avantgardnega čudaškega umetnika, nasmeje se in se pozdraviva, a naenkrat se zresni in me začne gledati z gnusom. Ne sanja se mi zakaj. Postane neprijetno in pospešim korak. »Kaj se dogaja z nami vsemi?

Hodim po praznih ulicah v temni noči, žurerji, kurbe, džankiji, vsi ste spizdili, na koncu vedno ostanem sam, kot zadnji bednik. Jaz sem blefar, vaš odraz, sociopat, željan slave, nisem nikakršen umetnik.«

Naenkrat zaslišim kašljanje, zagledam ležečega pijanca pri vitrini trgovine s porcelanom, ki hoče nekaj povedat. »Kaj je narobe gospod?« vprašam. »Ne morem vstati. Rad bi šel domov.« »Čašica preveč, ha?« se pošalim. »Ma kaka čašica, flaša preveč! Prosim, pomagi mi vstati, noben me ne šljivi, že dve ure tuki ležim!« Pomagam mu vstati. Oprt na moje

rame, komaj stoječ, mi reče: »Prosim, pomagi mi do doma, še zmrznil bom tukaj.« Zadene me tak smrad po viskiju, da zdaj jaz padem dol, pijanec pa na mene. »Dol, gospod, dol, vse kosti mi boste polomili.« Komaj ga odrinem in še enkrat dvignem. »Zdaj pa direkt dam,« mu rečem. »Živim pri mestnem svetu, pri vodnjaku.« »Uff, ni ravno blizu.« Začneva hoditi, hodim bolj jaz, stari pijanec pa komaj stopica, obešen name. Greva mimo vseh lokalov, kjer sem bil na začetku. Vsi buljio v naju, najprej hipsterji, pa literati in nazadnje režiserji. Ko grem mimo neke mize, zagledam znanca iz filmske šole, kamor sem hodil. Ravno takrat stari začne bruhat. Slišim ga, ko reče kolegu: »Žal mi ga je, alkohol ga je čist zjebu, glej s kakimi se druž.« Jebal bi mu vse po spisku, a iz ust ne morem spraviti stavka. Stari stokilski konj vsaj s pol svoje teže bremeni moje telo. Končno prideva do njegove stavbe in stanovanja. Iz njegovega prsnega žepa vzamem ključe in odklenem vrata, zabrišem ga na kavč, on pa mi reče: »Hvala, mladenič, če te ne bi blo, bi mogoče celo zmrznil tam. Danes te noben ne jebe dva posto, še posebi, če si star in pijan.« »Ni za kaj, gospod,« odvrnem, »zdaj grem, moram ujet zadnji avtobus proti domu. Odbila je polnoč. Ne pijte več ponoči sredi ulice, mogoče ne bo več nobenga, ki bi vam lahko pomagal.« »Prav,« odvrne. Zapustim stavbo in pospešim korak proti Poljanski, enajstka bo vsak čas na postaji. Hitim, dobrih dvesto metrov me loči od postaje, ko zagledam avtobus, ki bo ravnokar na postaji. Začnem teči proti njej, a jebiga, prepozno.

Diego Menendes

025
KRALJI
ULICE

Izza rešetk:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

VIKTIMIZACIJA ALI POVRAČILNI UKREPI

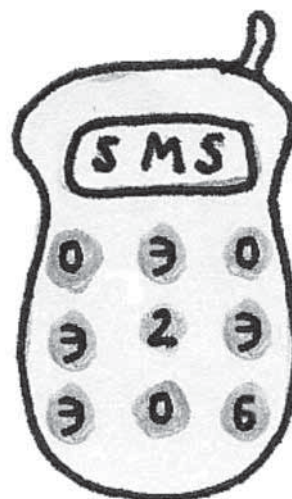
Zadnjič je bil v rubriki Izza rešetk obravnavan termin diskriminacija; je beseda, ki se ji v današnjem času neoliberalizma, ki producira revščino, negotovosti in čedalje več novih vojnih žarišč, ne da izogniti niti miže, kajti takrat bo odmevala v naši vesti, ta pa naj bi nas silila k vestnemu ravnanju, saj imamo vsi, neke v globinah svoje duše, vedenje o tem, kaj je prav in kaj ni. Pa vendar je diskriminacija prisotna na vseh področjih družbe. Zaskrbljujoče je, da tudi v sistemskem dogajanju, in to je nevarno, kajti če prisluhnemo politiki ali medijem, se nekako dozdeva, da se vse bolj zajeda tudi v zavest ljudi. Glede kazenske politike je zaskrbljujoče dejstvo, da bodo še pred kratkim kazniva dejanja kmalu le prekršek ali zakonita, sistemsko podprta. Viktimizacija je tesno povezana z diskriminacijo, saj je slednja po predpisih RS definirana kot nadlegovanje ali neželjeno ravnanje, temelječe na kateri koli osebni okoliščini, ki ustvarja zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje za osebo ter žali njeno dostojanstvo; viktimizacija predstavlja izpostavljanje osebe, ki opozarja na

diskriminacijo oziroma ukrepa – bodisi v svojem imenu ali v imenu koga drugega –, neugodnim posledicam. Povračilne ukrepe ali viktimizacijo (lat. *victima* – žrtev) pravzaprav lahko definiramo kot posebno obliko diskriminacije, kajti pri ljudeh, ki opozarjajo na diskriminacijo, gre za pošteno in vestno dejanje, prisoten je etični in moralni vidik. Seveda oseba, ki opozarja na kršenje človekovih pravic, zakonov ali kaznivo dejanje, izpostavlja svojo osebno, celo državljansko varnost in tudi več. Pri tem dejanju so lahko ogrožene tudi temeljne svoboščine tega posameznika. Naj se torej oprem na zgoraj napisano; če oziroma ker se posameznik zaveda diskriminatornih sistemskih potez, niti ne pomisli, da bi se šel nekakšnega pravičnika ali dobrotnika, saj ga bo v nasprotnem primeru lahko doletela keha. A to je scenarij prihodnosti, danes se v prenatrpanih slovenskih zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) gnetejo obsojene osebe, za nekatere pa mirno lahko trdimo, da imajo dosti manj masla na glavi kot nekateri posamezniki, ki sistemsko krojijo (beri strižejo) usodo nič hudega slutečim, poštenim državljanom.

foto: osebni arhiv

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

13. 02.>> Hvala prodajalki Kraljev št. 231 (Klavdija Zupan – op. ured.) za pomoč pri avtomatu za plačilo parkirnine v garažni hiši pod Kongresnim trgom. Boris

14. 02.>> Že od nekdaj rada berem Kralje ulice. Ker ne živimo v Ljubljani, mi izvod prinese mož, ki je zaposlen v Ljubljani, in me z njim razveseli. Časopis preberem od začetka do konca. Zelo mi je všeč, ker ima dušo in je iskreno napisan in raznolik in ni komercialen. Všeč mi je tudi, ker pol od cene časopisa dobi prodajalec in tako nekaj naredi za sebe. Velikokrat se spomnim na brezdomce in sočutim z vami. Želim vam čim več lepih trenutkov, prijaznih ljudi in čim več toplih suhih dni ter umetniškega navdiha za vaš časopis. Lep pozdrav vsem, ki soustvarjate dober časopis, Barbara

16. 02.>> Sem študentka in danes sem prvič kupila revijo Kralji ulice. Že skozi srednješolske dni sem velikokrat naletela na prodajalce te revije, vendar je nikoli nisem kupila. No, danes sem si rekla: »Zakaj pa ne, mogoče bo zanimiva.« No, in ravno to je, ne morem verjeti, koliko zanimivih člankov, zgodb, anekdot se skriva v tej reviji. ☺

17. 02.>> Pohvalil bi prijaznega prodajalca na Čopovi št. 427 (Sirius Hadi – op. ured.). Želim mu lep dan. Lep pozdrav, Tine

17. 02.>> Sem kupila Kralje od Perota, št. 55. (Petr Bolješek – op. ured.). Ful je faca! LP Tina & Goran

04.03.>> Prodajalec št. 37 (Kristijan Koželj – op. ured.) v Kopru pri pošti. Hvala za prelep nasmeh in pomoč pri zlaganju ogromnega paketa v prtljažnik. Pomagal si potrti samohranilki z dvema otrokoma ter nam olajšal in polepšal dan.

07.03.>> Če se le da, Kralje kupujem pri gospe Mirjam (št. prodajalke 479) na Bleiweisovi cesti. Hvala za vsa njena topla sporočila, ki pogrejejo moje srce. Srečno njej in vaši reviji, Tanja

026
KRALJI
ULICE

PISMO BRALKE

Lepo pozdravljeni,
pišem vam v trenutku navdiha ... Že nekaj let kupujem revijo Kralji ulice. Priznam, da sem jo začela kupovati, da bi zadostila svoji notranji potrebi po DKD-ju (družbeno koristnem delu) in da bi se sama s seboj počutila boljše. V samo vsebino se nikoli nisem poglobljala. Na nek način sem jo, brez da bi si dovolila globljega razumevanja, pri sebi označila za duhamorno. Tako je revija velikokrat pristala neprebrana na kakšni polici in v košu. V lanskem letu se je v meni »dogodil« notranji preobrat. Želela sem razumeti, zakaj počnem določene stvari, kaj mi pomenijo in kaj mi v resnici dajejo. Sita avtomatizma družbe in apatičnosti se sploh nisem zavedala, da sem te vzorce na nek način in do določene mere posvojila tudi sama. Začela sem brati Kralje ulice, razmišljati o predstavljenih zgodbah, se pogovarjati s prodajalci. V meni je začelo rasti razumevanje, da je to revija pravih življenjskih zgodb. Tistih, ki jih nočemo videti in slišati in ki jih kot družba in posamezniki sodimo (pre)strogo, ne da bi jih sploh v resnici poznali. Sam/a si je

kriv/a A meja, da sami postanemo ena izmed teh zgodb, je tanka. Ljudje smo si različni in se različno odzivamo na impulze okolice. Včasih je že topel nasmeh tisti, ki nas usmeri drugam. Kakor koli, danes z veseljem berem Kralje ulice. Za mene je revija navdiha in sredstvo življenjskih preobratov. Je revija, ki vključuje, povezuje, širi razumevanje in toplino. Hvala vam, ker jo omogočate in ker nas učite ribariti!
Vse dobro & uspešno še naprej,

Mateja Koler

P. S.: Gospod, ki mi je danes v Qlandii (Maribor) prodal marčevsko številko, mi je s svojo prijetno energijo in nasmehom iskreno polepšal dan. :)

P. P. S.: Hvala za Alico! Do danes nisem razumela, kaj hoče ta »psihadelična« zgodba povedati ...

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

»RAZSTAVA« MEDIJEV

Poskušal sem prikazati čim širšo sliko, predstaviti čim več različnega dnevnega in tedenskega časopisja, ki v kioskih pričaka državljane Srbije.

Naslovnice nekaterih časopisov dobesedno tekmujejo med sabo in silijo v prvi plan. Informer in Kurir, izrazito režimska časopisa, s svojimi naslovnici in teksti iz dneva v dan širita apokaliptično atmosfero in si zatiskata oči pred stvarnimi problemi, s katerimi se srečujejo državljani Srbije.

Kriza predsedniških volitev v Makedoniji, politične poteze oblasti BiH in aprilske volitve v Srbiji – vse to služi pripravi atmosfere za bodoči medijski boj.

Kurir nam postreže s šokantno vestjo, da je »Sloba« (Slobodan Milošević) umrl nedolžen in da Haag o tem že leto dni molči, medtem ko Informer trdi, da so nam Makedonci zarili nož v hrbet (vest poudarijo s klicajem), Zoran Zaev, možni novi

predsednik Makedonije, pa je »najhujiši Šiptar«. In tako naprej v tem smislu.

V Srbiji bo na predsedniških volitvah drugega aprila za zdaj 15 kandidatov poskušalo svojo srečo.

Pred nami je dolga pomlad.

Miloš Stošić

foto: Miloš Stošić

foto: Miloš Stošić

foto: Miloš Stošić

foto: Miloš Stošić

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Telesnost, skupinska razstava
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana
KDAJ: do 9. 4. 2017

KAJ: Ida Brišnik Remec: Prosevanja, Risbe in slike 1976–2017
KJE: Bežigradska galerija 1, Dunajska 31, Ljubljana
KDAJ: do 5. 5. 2017

KAJ: Videofestival Narave 14
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana
KDAJ: od 11. 4. do 15. 4. 2017

KAJ: O•zvočenje 15, glasbeni festival: Saeta feat. Tinkara Kovač, koncert sodobne glasbe, 40 let skupine SAETA
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana
KDAJ: 18. 4. ob 19.00

KAJ: O•zvočenje 15, glasbeni festival: Koncert zvenceh
skulptur »ZVEN KAMNA, KI TE PREVZAME.«
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana
KDAJ: 19. 4. ob 19.00

KAJ: O•zvočenje 15, glasbeni festival: Martin Lumbar, koncert indijske glasbe s sitarjem
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana
KDAJ: 20. 4. ob 19.00

KAJ: Matej Andraž Vogrinčič, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna ulica 1, Ljubljana
KDAJ: od 14. 4. do 2. 5. 2017

KAJ: Veli & Amos: Prostor je slikarsko platno – Diptih
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, Ljubljana
KDAJ: do 7. 5. 2017

KAJ: Simboli v Plečnikovi arhitekturi - Andrej Hrausky
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 4. 4. ob 18.00

KAJ: Skupaj za Jadransko morje, skupaj za nas! - Uroš Robič in Gašper Zupančič, Inštitut za vode RS
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47 a, Ljubljana
KDAJ: 4. 4. ob 18.00

KAJ: Življenjska popotovanja: Tjaši Artnik Knibbe – Mateja Hana Hočevar
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška 61, Ljubljana
KDAJ: 10. 4. ob 19.00

KAJ: Depresija – Alenka Tančič Grum
KJE: Knjižnica Zalog, Agrokombinatska cesta 2, Ljubljana
KDAJ: 11. 4. ob 19.00

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Literarno - pogovorni večer Poezija in likovna umetnost - Ana Baraga in Tomaž Lapajne Dekleva s poezijo Katje Perat
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 20. 4. ob 18.00

KAJ: Knjižna doživetja – Jurij Hudolin (Pomlad s knjigo)
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana, Ljubljana
KDAJ: 19. 4. ob 18.30

Razno

KAJ: Meditacija - umirjenost uma (Shine & Vipassana)
KJE: Budistični center Dharmaling, Pavšičeva 41, Ljubljana
KDAJ: vsak torek in četrtek od 18.00 do 19.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

OGLASNA DESKA

Naj vam dež ne spere želje po novih starih in nadvse zanimivih predmetih, ki šibijo police naše Posredovalnice rabljenih predmetov. Ne spreglejte tedenskih akcij in naše razširjene ponudbe čiščenja, selitev in montaže pohištva. Več na www.robaraba.si

Ce ima kdo doma akustično kitaro, ki je ne uporablja in bi jo bil pripravljen podariti ali poceni prodati, naj pokliče na št.: 051 390 355. Hvala, Alenka

Če bi mi kdo lahko odstopil kak strip Dylan Dog, me naj prosim pokliče na št.: 070 234 209, Špela

V imenu društva Kralji ulice se zahvaljujemo:

- DUNYA DONER KEBAB
- pekarni OSEM
- slaščičarni ZVEZDA
- trgovskemu podjetju LIDL za veliko donacijo čokoladnih dobrot

Se priporočamo za naprej.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 15h - 16h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

INTERVJU Z NAJBOLJŠIM SOSEDOM

(NITI SLUČAJNO NE Z MERCA ■■■)

STARA NOVA
ROBA
A

Blaz je naš sosed in podpornik od začetka delovanja društva Kralji ulice, kjer smo imeli v prostorih Poljanske 14 najprej dnevni center, namenjen brezdomnim ljudem. Kasneje smo v teh prostorih odprli Posredovalnico, zdaj zadrugo Stara roba, nova raba. Blaz je generalni sekretar v Društvu onkoloških bolnikov Slovenije, drugače pa sosed, ki bi si ga vsakdo lahko le želel, med drugim stočno prenaša našo vsakodnevno kopičenje robe na skupinskih hodnikih. Spodbujanje ponovne uporabe stvari se mu zdi zelo pomembno, poleg podpiranja naše dejavnosti večkrat obiskuje tudi Knjižnico reči v Savskem naselju, kamor gre poklepetat in si sposoditi fotoaparata. Intervju je krenil v nepričakovane smeri: od biti stvari do človekove biti in življenjskih nujnosti.

Najprej površinski detajli, preden zagrizeva v pikantnosti. Prometno in vozniško, prosim.

Blaz Bajec. Še veljavno.

Deluješ v Društvu onkoloških bolnikov, nam poveš kaj več o svojem delu? Kaj te je pripeljalo sem?

Moja delovna pot se začne v Društvu onkoloških bolnikov. Najprej sem delal tu in še v nekaterih drugih društvih kot prostovoljec. Ko so se končali študijski dnevi ...

Kaj si študiral?

Študiral sem kulturologijo na FDV.

Prostovoljsko sem pa se udeleževal že od Gimnazije Poljane naprej. V petek 13. oktobra sem imel zagovor diplome, 16. sem imel pa že zaposlitveni razgovor. Tako da je bil hiter prehod.

Če je to tvoja služba že od začetka, se moraš pa tu dobro počutiti, a?

Ja, težko primerjam, no. Spoštujem to, da se deluje za neko dobro, za neko družbenost, da to ni samo za trg, samo za neke profite. Čeprav je ogromno birokracije, vedno več je je. Ampak še zmeraj obstajamo za to, da nudimo podporo ljudem, ki pridejo v stisko. Podobno kot vi, ne. In ta sorodnost se je nekako čutila skozi teh deset let.

Spremljaš in podpiraš nas od začetka.

Sklepam, da si občutljiv glede problematike socialnih razlik, revščine ...

Kaj si misliš o situaciji dandanes?

Mehka kolonizacija. Socialistične države smo imele nek večji socialni čut, neko usmerjenost. Vedelo se je, da se bo za vsakega na nek način poskrbelo. Saj ni bilo brezdomcev v končni fazi. Neke dobre zadeve so seveda tudi od takrat ostale, tudi na področju zdravstva, onkologije ... So pa bolj zahtevni časi za posameznika, ki

je lahko kmalu izpuščen iz te mreže, če ni aktiven, ni zanimiv za trg dela, če je star, bolan, če na neki šibki točki, na nekem ovinku življenja skrene iz te špуре.

Mehka kolonizacija? V kakšnem smislu?

Sprejemamo neke zakone, uredbe, ki so pripravljene brez dejanskega stika s terenom. Imamo predpise o ne vem čem, od kumar naprej, pa tudi o pomembnih zadevah, kot je sociala. Predvsem bi se mi pa zdelo pomembno v praksi delovati na lokalni ravni, tudi pri nakupovanju produktov recimo ...

No, zdaj pa sva prišla že na najino temo, do stvari in nakupov ... Kje vidiš, kot naš sosed, ki nas spremlja že toliko let, smisel naše dejavnosti?

Gre za trajnost v več pomenih. V tem, da neko socialno okolje lahko ustvari ogromno smeti, pa to niso smeti, ampak je še enkrat za uporabo. To, da je reč uporabljena do konca, da jo dobi kdo, ki jo zna ceniti, mogoče že zaradi tega, ker je iz njegovih mladih let. To, da se ljudje vključijo v to razmišljanje, da ni nekaj samo na načelni ravni. Neka akcija, ki tudi pomaga ljudem, ki vodijo socialno podjetje, skupnostni princip. **Kaj in koliko ti pomenijo stvari?**

Materialna kultura ...

Da se ne bom razgovoril o tem, kako z nekdanjim profesorjem filozofije vedno prideva na Frommovo debato biti ali imeti. To je vedno vprašanje, kaj investiraš oziroma kaj projiciraš v nek predmet. Mu daš dodatno vrednost, svojo lastno misel, ali znaš vedno biti zavesten, da si ti tisti, ki si nekaj sam zase vreden, ne glede na neko vrednost, ki jo imaš ob sebi? Ali je tvoje bivanje nekaj, kar izhaja iz tebe, ali postajaš ti šele s tem, ko investiraš v neko materialnost, v kar nas pelje potrošniška družba, se pravi v neke vrste suženjstvo?

Kaj ti je v življenju zares pomembno?

Gre za lekcijo, ki sem jo dobil skozi teh deset let dela in bivanja z ljudmi, ki so zaradi stiske morali prevrednotiti ene par nalepk oziroma jih razdelati. Ker so bili soočeni s tem, katere vrednote so jih pripeljale do te točke oz. na kakšen način bi od zdaj naprej radi živeli, če bi lahko drugače zastavili.

Se pravi bolniki?

Bolniki, ja, ki so soočeni s tem, kaj je pravzaprav res pomembno. Zadeve, ki so zares pomembne, ko si soočen s končnostjo svojega bivanja. Tako da mogoče je stvar, ki mene opredeljuje, nujnost.

Nujnost?

Ja, kaj je nujno, da naredim danes. Kaj je tisto, da se mi zdi pomembno ozavestiti z

foto: osebni arhiv

današnjim dnem. Kaj je nujno, da naredim danes, ko sem s temi določenimi ljudmi, v teh odnosih.

Do takega mišljenja te je torej pripeljala predvsem ta služba, delo z ljudmi, ki so soočeni s svojo umrljivostjo?

Gotovo ima določen vpliv. Ker končnost pri drugih stiskah ni nujno tako izpostavljena kot pri bolnikih in je zaradi tega treba ozavestiti, kaj ti je res pomembno. Nekaj si zastaviš in od tega ne odstopiš.

Ampak opredelil si to nujnost današnjega dne. Kaj je treba danes še narediti. S tem si predstavljam, da se nanašaš tudi na neko širšo nujnost. Nujnost stvari v življenju nasploh ali si se skliceval predvsem na nujnost tega trenutka? Da se znaš s tem bolj osredotočiti na sedanjost ali si govoril o življenjskih nujnostih? A sem zakomplicirala?

Nujnost v treh razsežnostih. Eno je to, kaj je nujno za mene osebno, drugo, kaj je nujno za ljudi, s katerimi sem povezan. Potem pa, kaj je nujno, da delam vsak dan zato, ker je v mojem toku življenja. Tudi čez deset, dvajset, petdeset let, kolikor mi je pač namenjeno. Kaj je bistvo biti, če filozofirava. Tisto, kar je nujno za to, da si zadovoljen, tudi če bi mi jutri rekli konec je, ugašamo, zemlja gre adijo ... Ker ne rabimo veliko. Kaj je potrebno za kakovost življenja. Kakovosti ne moreš delati na kratki rok. Kakovost se gradi. Tako kot je socialno podjetništvo korak k temu, da se vsega ne razpusti, da se daje stvarjem nek smisel.

Dobro, zdaj je pa že nujno, da počasi zaključiva. Hvala, ker našo ropotijo na hodniku prenašaš že toliko let.

Ja, saj, do neke nujne mere, haha.

Ja, dober zaključek!

Klepetala: Luna J. Šribar

						RUSKI ŠAHOVSKI VELEMOJSTER, NEKDANJI SVETOVNI PRVAK (VASILIJ)		LADJA ZA PREVOZ TEKOČIH GORIV	IZDELO-VALEC RET	PRIMORSKO TOVORNO ŽIVINČE	SLOVENSKI DIRIGENT IN LIBRETIST (NIKO)	BOGINJE MAŠČEVANJA V GRŠKI MITOLOGJI	VECJA PTICA PEVKA ČRNE BARVE (IZ ČRK: MATORKA)	
						IZDATEK								
						NAZIV ZA VRHUN-SKEGA DIRIGENTA, MOJSTER								
						ZAČASNA PRAVNA REŠITEV (IZ ČRK: TERMINI)								
						VELIKA SKALA								
						ČLAN KVEKERJEV								
Miha Andoljšek										NOVINAR DOBERŠEK				
LETOVIŠKO MESTEČE NA JUŽNI OBALI OTOKA BRAČA		RDEČE KRVNO TELESCE	VELIKA OKUSNA SEVERNO-ATLANTSKA RIBA	NAJVEČJI JADRANSKI POLOTOK	ZENSKI PRINCIP V KITAJSKI FILOZOFIJI (— IN JANG)	DUHOV-ŠČINA GLASBENIK SOSS				BIVALIŠČE V KAMPU				
VRSTA LISTNATEGA DREVEŠA (DVE BESEDI)									GOZDNA PTICA SLADKA ORIENTALSKA PIJAČA					
RAHLA OVLAŽITEV Z VODO								VOZNIK ST.GRŠKA FILOZOFSKA ŠOLA						
GOZD, V KATEREM GRABIJO LISTJE							DEL TENIŠKE IGRE					NAJVEČJA REKA V JZ FRANCJI	NAJVIŠJA GORA NA SVETU	TEMNI DEL DNEVA
							MLEČNI IZDELEK							
NARISAL KLEMEN J. PETELIN	TRENJE V FIZIKI KOS LEŠA ZAPODKURITI, IVER				HRAPAVA VULKANSKA KAMNINA (IZ ČRK: HITRAT)	ZENSKI SPOLNI HORMON								
DEL MESTA REKE Z ZNANO ROMARSKO CERKVJO						MEJNA REKA MED MEHIKO IN ZDA POŽREŠNEŽ								
GRŠKA ČRKA (V BESEDI OMIKRON)			KMEČKO POSLOPJE ZA ŽIVINO	RADO SIMONITI NAŠA PISAVA REKE RHONE			KANADSKO MESTO (IZ ČRK: ERA)			STVAR PRITOK REKE ORANJE V J. AFRIKI				
							CIRKONIJI							
NEKDAJ ODLIČNI AVSTRUSKI SMUČAR (KARL)							KAZALNI ZAI MEK IN MEDMET	GNÓJNO VNÉTJE OB DLAKI, TUR HUDOBIJA						VELIKO PLITVO KITAJSKO JEZERO (IZ: ATI)
ENOTA ZA MERJENJE FREKVENCE, TISOČ HERTZOV									AVTOR ROMANA "ARIANA"					
									IVAN TURK					
ST. GRŠKI KIPAR (IZ ČRK BESEDE DETINA)							POLITIČNA ALI VOJAŠKA ZVEZA DRŽAV							
SESTAVIL JOŽE PETELIN	KRIŽANKE OSVEŽUJO ZNANJE.	MEHAK SANITETNI MATERIAL					KOŠI MESA ZA PEČENJE, ZAREBRNICE							

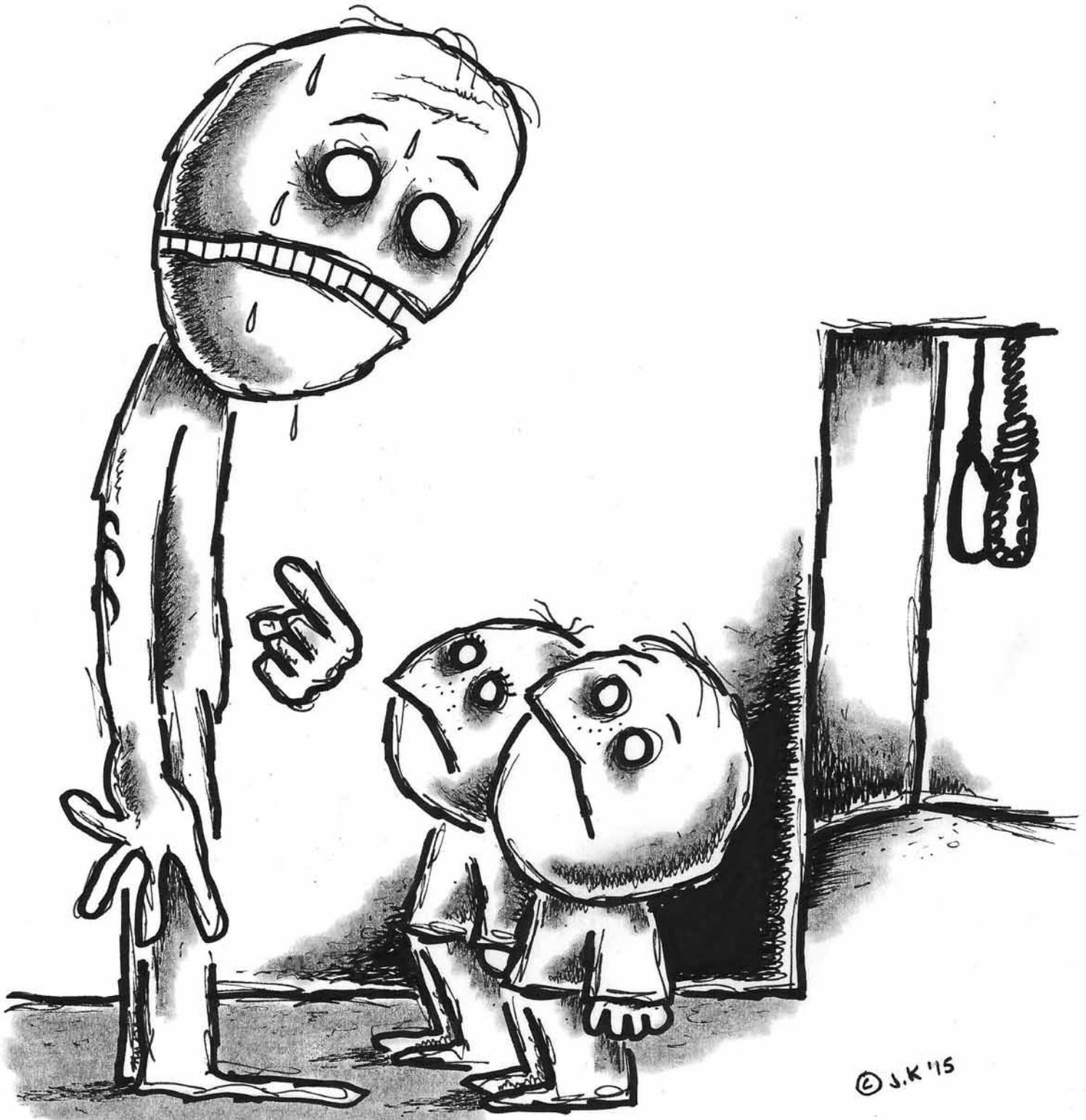
Sestavil: Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne ugank, ki so: Irma M. Zajc iz Dravograda, Bojan Črtalič iz Škofljice, Biba Jagodič, Silva Turšič in Bojana Butala iz Ljubljane ter Johanes Onič in Tone Petan iz Maribora.

© J.K '15

IGI IN VANJA

Prijatelja!
Najdete naju pri Kompasu v garaži
na Trdinovi. Boriva se vsak za svoja
dva otroka. Veliko ljudi ne ve, zakaj
delava. Čakava vas na svojem
prodajnem mestu za klepet, prodajo
in pozitivnost za naprej!